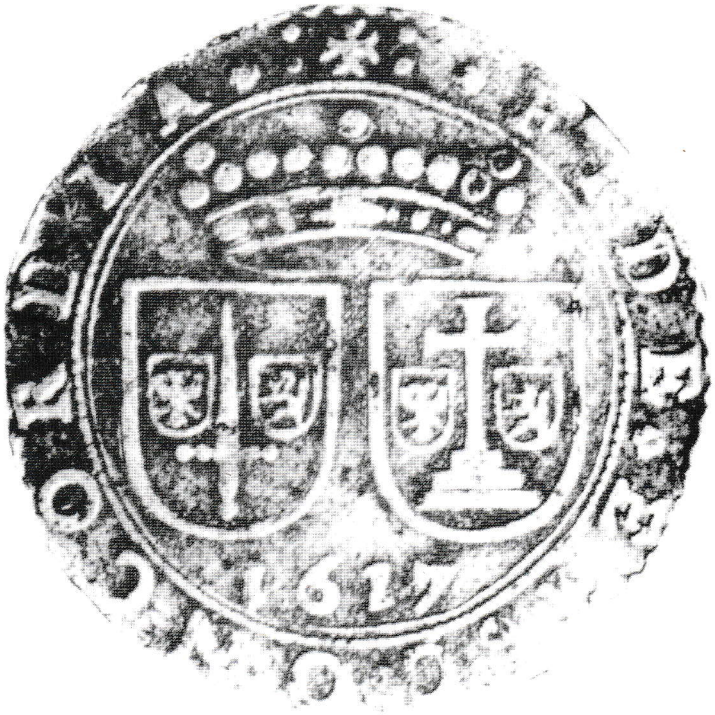
HET LAND VAN AALST

Tijdschrift van de Geschiedkundige Vereniging Het Land van Aalst

Het Land van Aalst

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

Uitgegeven door de geschiedkundige vereniging "Het Land van Aalst", met de steun van Vlaamse Gemeenschap, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, Stad Aalst en Stad Ninove.

Prijs voor een jaarabonnement:
Leden: € 17 - Steunende leden: € 25 - Beschermende leden: € 35
Te storten op rek. BE33 3930 3032 7646 van Het Land van Aalst, Asserendries 118, 9300 Aalst

De vereniging werd opgericht in 1949 en heeft als werkgebied de gemeenten van de vroegere bestuurlijke eenheid het "Land van Aalst" in haar grootste uitgestrektheid, alsmede van enkele aangrenzende Oostvlaamse gemeenten (grosso modo de streek tussen Schelde en Dender). Initiatiefnemers en stichters waren + Albert Van Lil (beheerder 1949-66) en + Jozef Van Overstraeten (voorzitter 1949-52). Tot de stichters hoorden eveneens + Arthur Broeckaert, + Hendrik Vangassen (voorzitter 1954-63), + Jozef Van Cleemput, + Jozef De Brouwer, + Valère Gaublomme, + Frits Van Acker, + Basiel Boel, + Marcel Cornelis en + Jules Pieters. Latere voorzitters waren + Jozef Borremans (1953-1954), + Frits Courteaux (1963-1980) en + Luc De Rijck (1980-1984).

Het bestuur van de vereniging is als volgt samengesteld:
Luc Robijns, voorzitter
Marcel Cock, ondervoorzitter
Lieve De Mecheleer (verslaggever), Luc Geeroms, Michel Igual Pacheco, Wenceslaus Mertens, Marc Uyttersprot (bibliothecaris-archivaris), Geert Van Bockstaele, Mieke Van Damme (beheerder), Dirk Van de Perre (redactiesecretaris), Georges Vande Winkel (bibliografie en website), Wilfried Vernaeve (bibliografie).

Ledenadministratie en algemene correspondentie:
Mieke Van Damme, Asserendries 118, 9300 Aalst
tel. 053 21 63 30
e-mail: vdmieke@skynet.be
Redactiesecretariaat en toezending kopij:
Dirk Van de Perre, Hoogstraat 23, 9401 Ninove-Pollare
tel. 054 33 73 27
e-mail: dirkvandeperre@skynet.be

E-mail vereniging: hetlandvanaalst@telenet.be
Website: http://www.hetlandvanaalst.be

Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel.
Zetel van de vereniging: Krokusstraat 1, 9308 Aalst-Hofstade
Kaftontwerp: Bart Maris
Druk: De Riemaecker Printing, Nukerkeplein 9, 9681 Nukerke 055 21 14 04

ISSN 0778-7731

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN HET LAND VAN AALST 2014 (met aanvullingen uit vorige jaren)

Georges VANDE WINKEL
Wilfried VERNAEVE

Met medewerking van Marcel Cock, Lieve De Mecheleer, Luc Geeroms, Michel Igual Pacheco, Wenceslaus Mertens, Luc Robijns, Marc Uyttersprot, Geert Van Bockstaele, Mieke Van Damme, Dirk Van de Perre

0. ALGEMEENHEDEN

Erfgoedverenigingen (008)

1 - [BESTUUR], *In memoriam Luc De Rijck (1935-2013), gewezen voorzitter*, - *Het Land van Aalst*, 66, 2014, (1), p. 5-6.

2 - CHERRETTE Marnix, *V.VAK-jaaroverzicht 2013*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (1), p. 5.

3 - DE SMET Anne, *Toespraak van de voorzitter op de algemene vergadering van 14 december 2013*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (1), p. 6-9.

4 - MAES Daphné, *Erfgoeddagactiviteit 2014 : Vier dorpen één stad. De grenzen van de Faluintjes*, - *Bladwijzer*, 2014, (11), .

5 - VAN LANGENHOVEN Bart, *Grenzeloos : erfgoeddag 2014*, Lede, Culturele raad van Lede, 2014, 20 p.

6 - VERNAEVE Wilfried, *Afscheid van Freddy Caudron*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (1), p. 4.

7 - VERNAEVE Wilfried, *In memoriam Freddy Caudron (1944-2014) gewezen bestuurslid*, - *Het Land van Aalst*, 66, 2014, (1), p. 79-80.

Bibliografieën van tijdschriften (014)

8 - VAN TRIMPONT Marc, *Bibliografie Gerardimontium (2013)*, - *Gerardimontium*, 2014, (254), p. 32.

Vakbibliografieën (016)

9 - VANDE WINKEL Georges; VERNAEVE Wilfried, *Bibliografie van de geschiedenis van het Land van Aalst 2013 (met aanvullingen uit vorige jaren)*, - *Het Land van Aalst*, 66, 2014, (3), p. 181-254.

Verenigingen (06)

10 - [ZIN], *Zin en noodzaak van lokaal historische genootschappen : laudatio 175 jaar Genootschap voor Geschiedenis te Brugge*, - *Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis te Brugge*, 151, 2014, (2), p. 257-267.

Roepstenen (07)

11 - BEECKMANS Luk, *Roep- of kerkstenen uit Herzele*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (2), p. 18-20.

Manuscripten (09)

12 - DELSAUX Olivier; VAN HEMELRYCK Tania, *Les manuscrits autographes en français au Moyen Âge : guide de recherches*, Turnhout, Brepols, 2014, 285 p.

Met vermelding van kopiist Guillebert de Mets (Geraardsbergen).

2. GODSDIENST

Bijbel (22)

13 - COUN Theo, *Exit Petrus Naghel als Bijbelvertaler ?*, - *Ons Geestelijk Erf*, 85, 2014, p. 3-38.

Petrus Naghel en zijn broer Jacobus, Aalstenaars en kartuizermonniken in Herne als mogelijke Bijbelvertalers.

Heiligen. Heiligenverering. Verschijningen (235.3)

14 - [600], *600 jaar Mariaverering te Lede 1414-2014*, - *Prentkaarten-Club Groot Aalst*, 2014, (4), p. [2-7].

15 - COCK Marcel, *Bisdomarchief Gent. Inventaris van het archief der verschijningen : Fonds Honoré Vermeire*, Gent, s.n., 2014, 46 p.

Archief Mariaverschijningen in België 1933-1938, vooral te Onkerzele.

16 - COCK Marcel, *Bisdomarchief Gent. Inventaris van het archief der verschijningen*, Gent, s.n., 2014, 58 p.

Archief Mariaverschijningen in België 1933-1938, vooral te Onkerzele.

17 - COCK Marcel, *Religieuze verschijningen in België, inzonderheid in Onkerzele, tijdens het interbellum*, - *Het Land van Aalst*, 66, 2014, (4), p. 269-292.

18 - GERITS Jan, *600 jaar Mariaverering "Zoete Nood Gods" in Lede*, - *Devotionalia*, 33, 2014, (194), p. 96-97.

19 - [JUBELPROCESSIE], *Jubelprocessie Lede 1414-1964*, Lede, Koninklijke Heemkundige kring Heemschut Lede, 2014, + DVD.

Een compilatie van de Jubelstoet 1964 in Lede naar aanleiding van 550-jarige Mariaverering.

20 - [LEDE], *Lede's jubelfeest 2014*, Lede, Mariaal Jubelcomité 1414-2014 in opdracht van het gemeentebestuur van Lede met medewerking van " 'T genooTschap' 'T hovaardig boerke', 2014, + DVD.

Een compilatie van de uitzending van TV OOST over de Mariale Processie op 4 mei 2014 en van de voettocht van Keulen naar Lede. Deze voettocht van 21 april 2014 tot 4 mei 2014 volgde de weg die het vervoer van het Mariabeeld "Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Weeën" had afgelegd in 1414.

21 - POTS Luc, *Zes eeuwen van verering van Onze Lieve Vrouw van Zeven Weeën in een wijkkapel te Denderhoutem, 1427-2012*, Haaltert, Heemkundige Kring Haaltert, 2012, 54 p.

22 - RASSCHAERT Luc, *1414-2014 : 600 jaar Mariaverering Lede "Zoete Nood Gods"*, Lede, Processiecomité Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Weeën, 2014, 345 p.

Fotoboek van de Mariale Processie in 2014 in Lede.

23 - RASSCHAERT Luc; DE LEENHEER Eric, *1414-2014 : 600 jaar Mariaverering Lede "Zoete Nood Gods"*, Lede, Mariaal Jubelcomité, 2014, 30 p.

24 - VAN ACCOLEYEN Peter, *Keulen-Lede 2014*, - *Ken uw Dorp*, 41, 2014, p. 1-20.

Voettocht van Keulen naar Lede van 21 april tot 5 mei 2014 langs de weg die het Mariabeeld 'O.-L.-Vrouw van Zeven Weeën' in 1414 aflegde.

25 - VUYLSTEKE Marc, *Glorieuse martelie van de heilige Agatha - Nukerke 1763*, - *Businarias*, 18, 2014, (54), p. 29-36.

Kerkelijke kunst (246)

26 - AARTS Julie; JASPERS Jan; KLINCKAERT Jan; STEVENS Dimitri; VAN DYCK Annemie; DE CLUS Liezelotte (red.); VAN UFFE-

LEN Nick (red.), *Atlas van het religieus erfgoed in Vlaanderen*, Heverlee, CRKC, 2014, 238 p.

Brengt het onroerend, roerend en immaterieel erfgoed van de zes erkende erediensten in Vlaanderen in beeld.

27 - VAN BOCKSTAELE Geert, *De kruisweg voor de Sint-Christoffelkerk van Evergem door Alphonse Van Den Eycken uit Geraardsbergen (1863-1864)* , - *Het Land van Aalst*, 66, 2014, (4), p. 331-332.

Kerkklokken (247)

28 - GOOSSENS Geert, *Hoor de klokken luiden : Borsbeke 18de-20e eeuw*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (1), p. 4-10.

Broederschappen (255)

29 - CLEMENS Theo; MARNEF Guido; PUT Eddy, *Broederschappen in de Nederlanden : op stap naar verder onderzoek*, - *Trajecta*, 22, 2013, p. 249-260.

Met vermelding van bronnen en literatuuropgave.

30 - RYCKBOSCH Wouter; DECRAENE Ellen, *Household credit, social relations and devotion in the early modern economy : a case study of religious confraternities and credit relations in the Southern Netherlands*, - *Tijdschrift voor Sociale en Economische Geschiedenis*, 11, 2014, p. 1-28.

Met vermelding van broederschappen in Aalst.

Parochies. Pastoors (262)

31 - DE LOOSE Willy, *Clericalen titel Haaltert 1840*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (2), p. 22.

Joseph Anthonius Arents (Haaltert 1831 - 1914).

32 - DE MOERLOOSE Roger, *De pastoors van Gentbrugge 1627-1805*, - *Heemkundig Genootschap Het Land van Rode*, 42, 2014, (168), p. 131-135.

33 - DE VUYST Julien, *Jubileum Haaltertse priesters*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (2), p. 17-19.

Dominicus Van Houck (Haaltert 1815 - Moorsel 1902) en Jozef Gustaaf Van Houck (Haaltert 1824 - Roborst 1903).

34 - FOSSELLE Leo, *Lucas Aloysius Cayman : een belangrijk kanunnik van het collegiaal kapittel van de Sint-Martinuskerk van Aalst*,

- *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (2), p. 31-32; (3), p. 68-69; (4), p. 86-87.

35 - [IN], *In memoriam Jozef Bruyland*, - *Ter Palen Heemkring Buggenhout*, 38, 2014, (1), p. 27-28.

Pastoor van Opdorp (Gijzegem 1936 - Opdorp 2013).

36 - LIESSENS Gerrit, *Een petitie uit Vlekkem in het jaar 1803 : Vlekkem vraagt een eigen pastoor*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 54, 2014, (3), p. 68-69.

37 - PREMEREUR André, *Nieuwe parochieherder in Deftinge in 1954*, - *Triverius*, 44, 2014, (1), p. 33-42.

Herman De Boe.

38 - ROBIJNS Luc, *Deken Johan De Baere en de restauratie van de Sint-Martinuskerk*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (4), p. 75-77.

39 - STROOBANTS A., *E.H. Jozef De Brouwer (1909-1984)*, - *Heemkundige Kring Denderland*, 12, 2014, (2), p. 83-84.

40 - VAN PAEPEGHEM Willy, *Pastoor Jan Keymeulen viert tachtigste verjaardag*, - *Heemkundige Kring Denderland*, 12, 2014, (4), p. 159-161.

41 - VANDER MYNSBRUGGE Paula, *Interview met pastoor Maurice Schoorens*, - *Businarias*, 18, 2014, (52), p. 14-16.

Naar aanleiding van 50 jaar priesterschap.

42 - VANHAESEBROUCK Pieter-Jan, *Adieu, Bernard Levrau*, - *Erfdeel Kluisbergen*, 4, 2014, (1), p. 58-65.

Dit artikel beschrijft ook de Franse periode.

43 - VUYLSTEKE Marc, *Honderd jaar dekanaat Sint-Maria-Horebeke*, - *Businarias*, 18, 2014, (53), p. 22-24.

Boekbespreking.

Liturgie (264)

44 - DE SCHRYVER Fredy, *Uit de "afroepboeken" van de O.-L.-V.-Hemelvaartkerk van Nieuwkerkerken : de liturgische diensten in 1887*, - *Liniaal*, 37, 2014, (3), p. 45-48.

Missionering (266)

45 - BRUYLAND Herman, *Honderd jaar geleden overleed pater Evarist De Boeck*, - *Heemkundige Kring Denderland*, 12, 2014, (1), p. 17-25.

Missionaris in Oost-Mongolië.

46 - VAN DER HELST Luc, *Pater Rasschaert : een martelaar van de naastenliefde*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (4), p. 81-82.

Herman Rasschaert (Kampen 1922 - Gerda-India 1964).

Christelijke religieuze ordes (271)

47 - VAN DE PERRE Dirk (medew.), *De 'onwettige geboorte' van abt Antoon De Langhe en de strijd om de prelatuur in de Ninoofse abdij (1579-1594)*, - *Het Land van Aalst*, 66, 2014, (1), p. 55-78.

48 - BAUTERS Luc; LOMBAERT Lien, *De Lange Muur van de abdij van Ename, Oudenaarde (O.-Vl.)*, - *Archaeologia Mediaevalis*, 37, 2014, p. 21-23.

49 - DE LANGE Sylvain; DE TEMMERMAN Ludwig, *Verkoopakte van eigendommen van de abdij van Kornelimünster*, - *Triverius*, 44, 2014, (1), p. 4-5.

50 - VERHOOSELE Françoise, *Het raadsel van de kroon*, - *Heemkundig Genootschap Het Land van Rode*, 41, 2013, (164), p. 92-97.

Een kroon in stucwerk in het voormalig karmelietenklooster van Bottelare.

51 - [ZWIJGZAME], *Het zwijgzame verleden : 700 jaar kartuizerkroniek : klooster van Onze-Lieve-Vrouwe-Kapelle te Herne*, Herne, Gemeentelijk Studiegenootschap Hernse Kartuis, 2014, 194 p.

52 - VAN DE PERRE Dirk, *Onuitgegeven documenten betreffende abtsbenoemingen in de abdij te Ninove tijdens de periode 1579-1594*, - *Analecta Praemonstratensia*, 90, 2014, p. 188-235.

12 documenten als voornaamste bronnen voor twee artikelen in 'Het Land van Aalst' (2013, p. 233-274; 2014, p. 55-78) over de abbatiaten van Petrus Aloysius en Antoon De Langhe.

53 - PEE L., *Het kaart- en goederenboek van de abdij van Zwijveke 1737-1738*, (*Gedenkschriften van de Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde. Buitengewone uitgaven*, 31), Dendermonde, Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde en Provincie-

bestuur Oost-Vlaanderen, 2012, 457 p.

De Dendermondse abdij had o.a. bezittingen in Baardegem, Massemen, Mespelare, Moorsel.

54 - VERBRUGGE Vincent, *De Belgische jezuïetenprovincie in de Eerste Wereldoorlog*, - *Trajecta*, 23, 2014, (2), p. 315-335.

55 - COPPIETERS J.P., *Zusters van Sint-Vincentius à Paulo van Gijzegem, geboren te Asse*, - *Ascania*, 57, 2014, (1), p. 18-21.

56 - DE NIJS Eddy, *Zusters van Nieuwerkerken : zuster Elisabeth*, - *Liniaal*, 37, 2014, (4), p. 18.

Aanvulling bij het artikel verschenen in Liniaal, jg. nr. 4, p. 8-34.

57 - LIBENS Sebastien; HEYRMAN Peter, *Een geval apart : middenstandsnieuws uit Aalst*, - *KADOC-Nieuwsbref*, 2014, (4), p. 16-19.

58 - LUYTEN Jo, *"Ik heb u voor mij bestemd" : archief zusters van de Heilige Jozef*, - *KADOC-Nieuwsbref*, 2014, (4), p. 4-9.

59 - PREMEREUR André, *Om Christus' liefde in Christus' rijk : geschiedenis van de Congregaties van Zusters van de H. Vincentius a Paulo te Deftinge en te Viane*, Lierde, Geschied- en Heemkundige Kring Triverius, 2014, 379 p.

Geschiedenis van de congregatie (1832-heden), haar bijhuizen en missieposten.

60 - SUENENS Kristien, *Glorieux : een sociaal bewogen priester in een bewogen tijd (1825-1852)*, - *Trajecta*, 23, 2014, (1), p. 65-90.

Coadjutor in Heldergem, pastoor in Smetlede. Zijn opvolger was J. Collie, die later pastoor van Herzele werd en nadien pastoor van het Aalsters begijnhof.

Protestantisme (283/289)

61 - DE JONGE Arnold, *Pieter Wijbrand Prins*, - *Triverius*, 44, 2014, (1), p. 29-32.

62 - VAN DROOGENBROECK Edgard, *Kroniek van de in 1913 verdwenen protestantse gemeente te Etikhove*, Maarkedal, Heemkundige Kring Businarias, 2014, 112 p.

3. SOCIALE WETENSCHAPPEN

Demografie. Migratie (314)

63 - VAN PAEPEGHEM Willy, *Hofstade viert zijn 100-jarige : Albert Huylenbroeck*, - *Heemkundige Kring Denderland*, 12, 2014, (3), p. 113-124.

64 - DE GROM Richard, *Migratie een kleine 100 jaar geleden*, - *Berichten Heemkundige Kring Wallo*, 21, 2014, (2), p. 5-7.

65 - DE METS Rudy, *120 jaar geleden trok de familie Roeland uit Everbeek naar Canada*, - *Triverius*, 44, 2014, (2), p. 25-36.

66 - GOEMAN Freddy, *Naar Amerika ... Vlamingen in Orange County, Californië, USA*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (1), p. 11-19.

Politiek (323)

67 - DE CLERCK Jan C.A., *Gerard Cooreman*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (1), p. 34-43; (2), p. 144-165; (3), p. 269-288; (4), p. 392-415.

Kolonialisme (325)

68 - VAN DAMME Rik, *Congocrisis 1960 : paracommando Jozef Roman vertelt ...*, - *Gerardimontium*, 2014, (258), p. 20-26.

Politieke partijen en bewegingen (329)

69 - VAN VELTHOVEN Harry, *Scheurmakers en carrièristen : de opstand van christendemocraten en katholieke flaminganten 1890-1914*, Kalmthout, Pelckmans, 2014, 341 p.

70 - STRIJPENS Hendrik, *De Aalsterse socialisten in het jaar 1949*, - *Daens Vandaag*, 38, 2014, (1), p. 22-26; (2), p. 28-30.

71 - POTS Luc, *Aloïs De Backer en het Daensisme, 1858-1904 : de man en zijn tijd...*, Haaltert, Heemkundige Kring Haaltert, 2014, 168 p.

In Denderhoutem.

72 - UYTTERSPROT Valère, *175 jaar Priester Adolf Daens*, - *Berichten Heemkundige Kring Wallo*, 21, 2014, (2), p. 8-12.

Arbeid (331.5)

73 - VAN DER LINDEN Marcel, *San Precario en de ondergang van de vaste baan*, - *Brood & Rozen*, 19, 2014, (4), p. 4-17.

Coöperaties. Gilden (334)

74 - DE KNIJF Roger, *De KVLV helpt al 90 jaar lang mee aan de verandering van de samenleving : een gesprek met voorzitster Marie Louise Van Lippevelde*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 38, 2014, (1), p. 34-37.

75 - DE RO Jacques, *De kruisboogschuttersgilde van Sint-Joris te Geraardsbergen : een verkennend onderzoek naar haar ledenbestand*, - *Gerardimontium*, 2014, (255), p. 12-22; (256), p. 15-23.

Met naamlijsten van burgemeesters-gildeleden, schepenen-gildeleden en gildeledenbestuurders (1551-1787).

76 - HEYRMAN Peter; LIBENS Sebastien, *Mijn zaak, uw zaak ... onze zaak : zelfstandig ondernemen in Oost-Vlaanderen sinds 1945*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen i.s.m. Unizo Oost-Vlaanderen en KADOC-KU Leuven, 2014, 205 p.

77 - VAN CAUWENBERGE Christ, *De kruisboogschuttersgilde van Sint-Joris te Geraardsbergen : kroniek aan de hand van de bestaande bronnen en literatuurverwijzingen*, - *Gerardimontium*, 2014, (254), p. 11-18.

Financiën. Belastingen. Penningkohieren (336)

78 - BORLOO Chris, *Zakenkantoor Joseph Coen*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (4), p. 5-9.

79 - VAN ISTERDAEL Herman, *Het twintigste penningkohier van Borchtlombeek en van de heerlijkheid Eigendom (1571)*, - *Vlaamse Stam*, 50, 2014, (4), p. 318-335.

Rechtzetting van het artikel van Nicolaes De Vijlder 'Het twintigste penningkohier van Sint-Kathelijne-Lombeek (1571)" in Vlaamse Stam 49, 2013, p. 240-251.

80 - VUYLSTEKE Marc, *Nukerke volgens het 20ste penningkohier van 1572*, - *Businarias*, 18, 2014, (52), p. 17-24; (53), p. 14-21.

Vorige bijdrage opgenomen in de Bibliografie 2013 nr. 106.

Handel (339)

81 - DE VOS Willy, *Beelden uit onze kindertijd : de ambulanten op Treijen*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (3), p. 20.

82 - MAROYE Marc; FAUCONNIER Daniël, *De familie Mabilde : veekoopmannen uit Parike en Everbeek*, - *Triverius*, 44, 2014, (1), p. 11-22.

83 - PAPIN Kristof, *Een onderzoek naar het transport van hop tijdens het Ancien Régime*, - *Het Land van Aalst*, 66, 2014, (4), p. 293-304.

Recht (34)

84 - VERMEERSCH Joren, *De klacht van de Nieuwpoortse "Boene Gent"*, - *Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis te Brugge*, 151, 2014, (1), p. 3-36.

Stichting van Nieuwpoort en Damme door Filips van den Elzas, die ook sterke banden had met Aalst ("Boene gent"= bons gens).

Criminaliteit (343.3)

85 - BUYS Jean-Claude, *Het oude strafrecht te Lede*, - *Ken uw Dorp*, 41, 2014, p. 21-28.

Verordening uit 1734.

86 - DE TEMMERMAN Ludwig, *De moord in Brakelbos : wie was Livina Bruggelinck ?*, - *Triverius*, 44, 2014, (1), p. 23-26.

87 - MAROYE Marc, *De bende van Jan De Lichte anders belicht*, - *Triverius*, 44, 2014, (3), p. 7-12.

88 - MOERMAN Guy, *De moord op Célina Schepens - Bavegem 1911 : in het treinstation van Burst*, - *Heemkunde Houtem*, 1, 2014, (0), p. 8-13.

Contracten (347)

89 - VUYLSTEKE Marc, *Hoeve ter Tont in Maarke*, - *Businarias*, 18, 2014, (52), p. 31-41.

Erfrecht. Staten van goed (347.6)

90 - DE SCHAMPHELAERE Jozef, *Staten van goed Landskouter - Gontrode*, - *Heemkundig Genootschap Het Land van Rode*, 41, 2013, (164), p. 111-120; 41, 2014, (165), p. 31-38; (166), p. 64-76.

91 - DE SCHAMPHELAERE Jozef, *Staten van goed Land van Rode*, - *Heemkundig Genootschap Het Land van Rode*, 42, 2014, (167), p. 103-112; (168), p. 141-148.

92 - DE TROYER Roger, *Staat van goed Heldergem 1710*, - *Mededе-*

lingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert, 34, 2014, (2), p. 9.

Van Judocus De Troyer (Mere 1660 - Ressegem 1709).

93 - DE VUYST Julien, *Staten van goed Vlekkem van 1740-1795*, Herzele, Heemkundige Kring, 2012, 210 p.

94 - HUYS Paul, *Oproepen tot erfgenamen in de 'Gazette van Gend' (jaargang 1786)*, - *Vlaamse Stam*, 50, 2014, (4), p. 382-395.

Voor ons werkgebied : Geraardsbergen, Ronse.

95 - HUYS Paul, *Oproepen tot erfgenamen in de 'Gazette van Gend' (jaargang 1787)*, - *Vlaamse Stam*, 50, 2014, (5), p. 436-446.

Voor ons werkgebied : Geraardsbergen, Sint-Maria-Oudenhove, Vurste.

96 - HUYS Paul, *Oproepen tot erfgenamen in de 'Gazette van Gend' (jaargang 1788)*, - *Vlaamse Stam*, 50, 2014, (6), p. 572-586.

Voor ons werkgebied : Meerbeke, Munkzwalm, Ronse.

Rechtscolleges (347.99)

97 - DROSSENS P., *Inventaris van het archief van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Oudenaarde. Correctionele rechtbank. Diverse overdrachten*, (*Rijksarchief te Beveren : inventarissen*, 184), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2014, 25 p.

98 - LEYDER Dirk, *Inventaire des archives du Grand Conseil des Pays-Bas de Malines : dossiers de procès de Flandre - Métiers 1509-1781. Inventaris van het archief van de Grote Raad voor de Nederlanden te Mechelen : procesdossiers uit Vlaanderen - Ambachten 1509-1781*, (*Algemeen Rijksarchief : inventarissen*, 567), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2014, 49 p.

Met vermelding van Aalst (nrs. 19, 45); Gavere; Geraardsbergen (nrs. 20, 91); Ninove (nr. 91).

99 - VERFAILLIE Joke, *Het archief van de Raad van Vlaanderen (1386-1795) : gids voor de gebruiker*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën : gidsen*, 86), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2014.

Politie. Rijkswacht. Civiele bescherming (351.74)

100 - DE LOOSE Willy, *Procesverbaal te Haaltert 1856*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (2), p. 21.

101 - DE SCHRYVER Fredy, *Vlag van de Civiele Bescherming Nieu-*

werkerken, - *Liniaal*, 37, 2014, (4), p. 6-7.

102 - LEMOINE Joëlle, *Het leven zoals het was : sjampetter, sjampetter aan uw gat hangt nen letter*, - *Erfdeel Kluisbergen*, 4, 2014, (2), p. 3-31.

Stadsgeschiedenis. Gemeentebesturen. Plaatselijk bestuur. Heerlijkheden (352)

103 - BERTELS J.; HAEMERS J.; KAMP J.; VAN DIJCK M.; VRINTS A., *Blik op de stad : stadsgeschiedenis in Belgische en Nederlandse historische tijdschriften*, - *Stadsgeschiedenis*, 9, 2014, (1), p. 83-96.

104 - BRUYLAND Herman, *De familie du Bois dit Van den Bossche et d'Herdersem : laatste baronnen van Herdersem*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (2), p. 179-199.

105 - CASTELAIN Rik, *Maarke en Kerkem in 1571*, - *Handelingen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Oudenaarde*, 51, 2014, p. 7-22.

106 - CLAUS Chris, *Het domein Ducia*, - *Gerardimontium*, 2014, (254), p. 3-10; (255), p. 3-11.

Ondertitel deel 1 : Vermelding in de polyptiek van de Sint-Pietersabdij van Lobbes. Ondertitel deel 2 : Geografische situering.

107 - DE SUTTER Prosper, *De politieke en bestuurlijke geschiedenis van Nieuwerkerken*, - *Liniaal*, 37, 2014, (1), p. 51-56; (3), p. 52-56; (4), p. 51-56.

108 - DUQUET Frans, *Uitzonderlijke rechtzettingen op 16 april 1822*, - *Heemkundig Genootschap Het Land van Rode*, 42, 2014, (166), p. 59-60.

In de registers van de burgerlijke stand en de parochieregisters van Sint-Lievens-Houtem.

109 - VAN DEN BOSSCHE Ariël; TEMMERMAN Willy, *Medaille burgemeesterschap Karel Van Assche*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (4), p. 498-499.

110 - VAN DER HELST Luc, *Wie was burgemeester Maurice De Kerpel*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (2), p. 43-45.

Maurice De Kerpel (Erpe 1927 - Aalst 2013).

111 - VERMOESEN Ben, *Meldert : het gemeentebestuur (1900-1909)*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (2), p. 216-224; (3), p. 340-346.

Krijgsgeschiedenis (355)

112 - BRUYLAND Herman, *Petrus Josephus Van Handenhove uit Moorsel geeft zijn leven voor de paus (1867)*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (4), p. 487-497.

113 - VERSCHRAEGEN Matthys, *Een Munkzwalmse soldaat van Napoleon in het Spaanse Saragossa*, - *De Zwalmgalm*, 19, 2014, (1), p. 27.

Wereldoorlogen (355 WOI / 355 WOII)

114 - DIERICKX Fons, *Herdersem en de Grote Oorlog*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (1), p. 44-63.

Vorige bijdrage opgenomen in de Bibliografie 2013 nr. 173.

115 - VAN PAEPEGHEM Willy, *Hofstade : onverwachte vliegenier - W.O. II*, - *Heemkundige Kring Denderland*, 12, 2014, (2), p. 75-81.

116 - AMARA Michaël; SYMOENS Bernard; WINDELS Chantal, *Inventaris van het archief van de Hoofdcommissie van Weggevoerde, Opgeëiste en burgerlijke Gevangenen 1919-1925*, (*Algemeen Rijksarchief : inventarissen*, 563), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2014, 116 p.

Provincie Oost-Vlaanderen (p. 60-78). Gemeenten alfabetisch geordend.

117 - BRANTEGEM Herman, *Brevet van Okegemse oud-strijder van 1914-1918 duikt op in winkel te Ieper*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 39, 2014, (1-2), p. 23-25.

Over Remi(gius) Van Droogenbosch.

118 - BRANTEGEM Herman, *Okegemse soldaten gesneuveld tijdens de Eerste Wereldoorlog*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 39, 2014, (1-2), p. 1-16.

119 - BRANTEGEM Herman, *De oorlogsmedailles van Jules Bauwens*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 39, 2014, (1-2), p. 26-29.

Over Wereldoorlog 1914-1918.

120 - BRANTEGEM Herman; PAUWELS Pierre, *Oud-strijders van de Grote Oorlog begraven op het kerkhof te Okegem*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 39, 2014, (3-4), p. 49-80.

121 - CRABBE Herman, *Een oud-strijder uit Baardegem - Oorlog 1914-1918*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (4), p. 416-418.

122 - DE GROM Richard, *De Groote Oorlog 1914-1918*, - *Berichten Heemkundige Kring Wallo*, 21, 2014, (4), p. 10-12.

123 - DE KEYSER Dirk, *Leven met een ijzerkruis, acht frontstrepen en drie kwetsuren*, - *Erfdeel Kluisbergen*, 4, 2014, (1), p. 3-17.

124 - DE KNIJF Roger, *"Den wreden Duits is daar !" Spannende eerste oorlogsmaanden in Wichelen en de nabije regio*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 38, 2014, (2), p. 2-27.

125 - DE KNIJF Roger, *Wichelen dankbaar voor voedselhulp uit Vermillion (USA)*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 38, 2014, (2), p. 67-75.

126 - DE LOOSE Willy, *Brieven naar het thuisfront*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (4), p. 8-12.

127 - DE LOOSE Willy, *Hulpverlening aan de Haaltertse bevolking bij het begin van de oorlog*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (3), p. 4-15.

128 - DE LOOSE Willy, *Een unieke getuigenis uit WO I*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (4), p. 14-15.

129 - DE RODDER Regina, *Horebeke, kleine dorpen in de "groote oorlog"*, - *Triverius*, 44, 2014, (4), p. 25-41.

130 - DE RO Jacques; SURDIACOURT Dirck; COPPENS Jan (med.); DE CHOU Freddy (med.); VAN DAMME Rik (med.); VAN LIERDE Yannick (med.); VAN TRIMPONT Marc (med.), *De 'Schwartz' dagen van Geraardsbergen : een kleine stad in Den Grooten Oorlog*, (*Gramaye-reeks*, 7), Geraardsbergen, Gerardimontium - Geraardsbergse vereniging voor lokale geschiedenis, 2014, 479 p.

Robert Schwartz was de tweede in bevel binnen de Kommandantur van Geraardsbergen. Gegevens voor alle deelgemeenten van Geraardsbergen, maar ook voor Aalst en Ninove. Met registers op trefwoorden, persoonsnamen en plaatsnamen.

131 - DE SCHRYVER Fredy, *Arthur Hosselaer : politiek gevangene in W.O. I*, - *Liniaal*, 37, 2014, (1), p. 43-50; (2), p. 12.

132 - DE SMET Lucien, *'t Is oorlog ! Naar "De Baeleghemsche kronijken binst Wereldoorlog I"*, - *Heemkundig Genootschap Het Land van*

Rode, 42, 2014, (165), p. 3-22.

133 - DE SWAEF Walter, *Erpe-Mere tijdens "de Groote Oorlog" 1914-1918*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 54, 2014, (1), p. 1-18; (2), p. 25-42; (3), p. 49-66; (4), p. 73-92.

134 - DE TEMMERMAN Ludwig, *De bevrijding van Zegelsem op 10 november 1918*, - *Triverius*, 44, 2014, (3), p. 3-6.

135 - DE TEMMERMAN Ludwig, *Een Duits oorlogskerkhof uit de Eerste Wereldoorlog in Michelbeke ?*, - *Triverius*, 44, 2014, (3), p. 16-17.

136 - DE TROYER Roger, *Gesneuvelde soldaten in 1914*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (4), p. 3-7.

137 - DE TROYER Roger; DE LOOSE Willy, *Twee dorpsgenoten sneuvelden dag 1 van de Groote Oorlog*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (3), p. 23-25.

138 - [DEN], *Den Grooten Oorlog : Geraardsbergen '14 -'18*, Geraardsbergen, Geraardsbergse musea, 2014, 195 p.

Uitgegeven n.a.v. de tentoonstelling "Den Groote Oorlog Geraardsbergen '14 -'18" in het museum in de Collegestraat 26 te Geraardsbergen, van 19 april tot 11 november 2014.

139 - DIERICKX Fons, *Herdersem en de Grote Oorlog*, - *Prentkaarten-Club Groot Aalst*, 2014, (2), p. [2-13].

140 - GELDOF Norbert, *De Groote Oorlog : Relief for Belgium*, - *Ken uw Dorp*, 41, 2014, p. 82-84.

141 - HUYLEBROECK Eddy, *Duitse troepen gestuit in Schoonaarde en Berlare*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 38, 2014, (2), p. 30-36.

142 - HUYLEBROECK Eddy, *Isidoor Tas helpt mee om de IJzervlakte onder water te zetten*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 38, 2014, (2), p. 80-83.

143 - HUYLEBROECK Eddy, *Militaire eer voor Wichelse arts Charles Meuris*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 38, 2014, (2), p. 76-79.

144 - HUYLEBROECK Eddy, *Oprukkende Duitsers verrast door weerstand vanuit Wichelen : het huzarenstukje in een Minerva pantserauto*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 38, 2014, (2), p. 37-44.

145 - IGUAL Michel, *Aalst herdenkt de Grote Oorlog met een tentoonstelling*, - *Het Land van Aalst*, 66, 2014, (4), p. 333-336.

146 - LEMMENS Daniël, *Het college van de Paters Jozefieten en de Eerste Wereldoorlog*, - *Heemkundige Vereniging De Gonde*, 42, 2014, (4), p. 9-13.

147 - LOOCKX Kristof, *Vlaamsche studenten, komt naar Gent! : prosopografie van de studentenbevolking aan de Vlaamse Hogeschool 1916-1918*, Gent, UGent (onuitgegeven masterscriptie), 2013, 206 p.

In pdf beschikbaar op 'http://lib.ugent.be/fulltxt/RUG01/002/060/140/RUG01-002060140_2013_0001_AC.pdf'. Uit ons werkgebied kwamen studenten uit heel wat gemeenten uit de regio's Aalst , Geraardsbergen, Ninove en Zottegem.

148 - MEIRESONNE Lieve, *Burgerwacht aan de Schelde 1914*, - *Castellum*, 31, 2014, (4), p. 5-25.

149 - NOHL Herman; THYS Walter (Hg.), *Ein Landsturmmann im Himmel : Flandern und der Erste Weltkrieg in den Briefen von Herman Nohl an seine Frau*, Leipzig, Leipziger Universitätsverlag, 2005, 359 p.

Herman Nohl brengt in april 1916 een inspectiebezoek aan Aalst. Met personenregister.

150 - OCKELEY Jaak, *Bange momenten voor Dom Lucas Devroey OSB en onderpastoor Leo Verstraeten te Meldert op 28 september*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (3), p. 347-352.

151 - OCKELEY Jaak, *Oorlogsperikelen in Baardegem in 1914*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (3), p. 289-298.

152 - OLSEN Jan, *Dichtwerk beschrijft oorlogsellende van 7 september 1914 te Melle*, - *Heemkundige Vereniging De Gonde*, 42, 2014, (3), p. 5-6.

153 - OLSEN Jan; LEMMENS Daniël; DESMET Ginette; DE VOGELAERE Annick, *Camille Melloy en Cyriel Verschaeve : een nipt ontlopen samenweking*, - *Heemkundige Vereniging De Gonde*, 42, 2014, (2), p. 5-6; (3), p. 2-4; (4), p. 2-5.

Ttiel van nr. 3 : Camille Melloy en de Grote Oorlog. Ttiel van nr. 4 : Camillie Melloy en Joe English.

154 - OLSEN Jan; VAN DAMME Theo, *Wachtmeester Octaaf De Cock sneuvelt op 6 oktober 1914*, - *Heemkundige Vereniging De Gonde*, 42, 2014, (4), p. 9-13.

155 - RASSCHAERT Alfons, *Spion Sylvie Raman uit Bruinbeke opgepakt door de Duitsers*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 38, 2014, (2), p. 64-66.

156 - ROMAN Frans, *Remi Defrène, een vergeten Nederbrakelse held uit WO I*, - *Triverius*, 44, 2014, (4), p. 46-50.

157 - [SCHOLLAERT], *Verslag van de gebeurtenissen tijdens den oorlog in 1919 : parochie Vlierzele*, - *Heemkunde Houtem*, 1, 2014, (0), p. 20-23.

158 - TEMMERMAN Frieda, *Mijn verhaal*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (4), p. 19-25.

Over Wereldoorlog I.

159 - TRIEST Achilles, *Pieter-Jozef Triest (1895-1984) : oorlogsvrijwilliger en oorlogsinvalide*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 39, 2014, (1-2), p. 30-47.

Over Wereldoorlog 1914-1918.

160 - [TUSSEN], *Tussen gemeenschap en geweld : Aalst in de Groote Oorlog 1914-1918 : catalogus bij de gelijknamige tentoonstelling in 't Gasthuys - Stedelijk Museum Aalst*, Aalst, Stad Aalst, 2014, 195 p.

Bibliografisch geëxcerpeerd.

161 - VAN DAELE Lieven, *Soldaat Maurits De Vos + De Slag aan de IJzer 20.10.1914*, Liedekerke, in eigen beheer, 2014, 60 p.

Uit Liedekerke, (° Ninove 1891, † Nieuwpoort).

162 - VAN DE VELDE Frydda, *De Groote Oorlog*, - *De Zwalmgalm*, 19, 2014, (1), p. 28-33, 35; (2), p. 21-32, 35; (3), p. 21-34; (4), p. 17-28.

In Beerlegem, Dikkele, Hundelgem, Meilegem, Munkzwalm, Nederzwalm, Paulatem, Roborst, Rozebeke, Sint-Blasius-Boekel, Sint-Denijs-Boekel.

163 - VAN DER SCHUEREN Laurens (samensteller), *De Grote Oorlog van Karel van Rossem, boerenzoon uit de Faluintjes (Meldert-Kokerij): dienstplichtige zonder te loten, artillerist in het Fort van Breendonk, krijgsgevangene in Duitsland : [alternatieve titel op voorplat] Gevangen in het land der zwarte mussen*, Meldert, in eigen beheer, 2014, 186 p.

Een oorlogs- en levensverhaal samengesteld aan de hand van zijn dagboeken, van honderden brieven gaande van 1910 tot 1919 en van allerhande getuigenissen.

164 - VAN DER SPEETEN Jozef, *Alfons Van Cotthem*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 39, 2014, (1-2), p. 17-22.

Gesneuveld te Steenstrate op 11 april 1915.

165 - VAN LANGENHOVEN Maria, *Hongaarse kinderen in Herdersem (tussen december 1924 en juni 1929)*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (2), p. 168-171.

166 - VAN LIERDE Yannick, *Het Duits kerkhof te Michelbeke*, - *Triverius*, 44, 2014, (4), p. 3-5.

167 - VAN LIERDE Yannick, *Ongewone ontdekking in het Abtenhuis*, - *Gerardimontium*, 2014, (257), p. 33-34.

Militaire graffiti van Engelse soldaten in het abtenhuis van de Sint-Adriaansabdij.

168 - VANDENHEEDE Marcel, *Noodgeld te Berchem en Ruien tijdens WO I*, - *Erfdeel Kluisbergen*, 4, 2014, (2), p. 58-69.

169 - VERBEKE Patrick, *De inname van Brugge op woensdag 14 oktober 1914*, - *Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis te Brugge*, 151, 2014, (1), p. 157-194.

170 - VERHOOSELE Françoise, *De Vuurkruisers*, - *Heemkundig Genootschap Het Land van Rode*, 42, 2014, (167), p. 93-98; (168), p. 129-130.

171 - VERMOESEN Ben, *Hongaarse kinderen in de Faluintjes (1924-1928)*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (1), p. 10-33.

172 - VERMOESEN Ben, *Hongaarse kinderen in Baardegem*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (2), p. 166-167.

173 - WILS Lode, *Onverfranst, onverduitst ? : Flamenpolitik, Activisme, Frontbeweging*, Kalmthout, Pelckmans, 2014, 347 p.

174 - BANK Jan, *God in de oorlog : de rol van de Kerk in Europa 1939-1945*, Amsterdam, Balans, 2015, 735 p. + [16] ill. + 2 kaarten.

175 - CASSIMAN Piet, *Paul Van Boxstael : het verhaal van zijn belevenissen in de zomer 1940*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 54, 2014, (1), p. 18-20.

176 - DE CONINCK Pieterjan, *De kerk in het midden houden ? : houdingen van de diocesane clerus van de bisdommen Gent en Brugge tijdens de Tweede Wereldoorlog* , Gent, UGent (onuitgegeven masterscriptie), 2014.

Digitaal bescchikbaar op 'http://lib.ugent.be/fulltxt/RUG01/002/162/501/RUG01-002162501_2014_0001_AC.pdf'. Met vermelding van Jozef De Brouwer (° Haaltert 1909 † Aalst 1984), o.a. onderpastoor in Denderleeuw (1934-1945) en Hofstade (1945-1954) en pastoor in Impe (1954-1964), van 1949 tot 1980 nauw betrokken bij de werking van de Geschiedkundige vereniging 'Het Land van Aalst'; van Albert/Aloïs De Maeyer (° Sint-Niklaas 1888 † Ukkel 1973), o.a. godsdienstleraar aan het Koninklijk Atheneum van Aalst (1933-1959); van Frans De Wolf (° Appels 1870 † Nederbrakel 1952), o.a. onderpastoor in Herzele (1901-1905) en Denderleeuw (1905-1919), pastoor in Moregem (1919-1947); van Achiel Stubbe (° Klemskerke 1896 † Lovendegem 1963), o.a. onderpastoor in Ledeberg (1940-1941).

177 - DE CRAENE Tim, *Semper fidelis ? : de geschiedenis van de executieoorden Rieme en Oostakker*, Gent, UGent (onuitgegeven masterscriptie), 2008, 206 p.

In pdf beschikbaar op 'http://lib.ugent.be/fulltxt/RUG01/001/296/059/RUG01-001296059_2010_0001_AC.pdf'. In 2009 uitgegeven bij 'Flying Pencil' in Erembodegem. In Oostakker werden terechtgesteld : Victor De Herder (Denderwindeke), André De Smul (Ledeberg), Pieter De Vos (Sint-Martens-Lierde) en meerdere mannen uit de regio's Aalst en Ronse.

178 - DE CRAENE Tim, *Terechtgesteld : Duitse executies in Oost- en West-Vlaanderen 1941-1944*, Erembodegem, Flying Pencil, 2009, 205 p.

Tekst van een masterscriptie uit 2008 aan de Universiteit Gent. In 2009 uitgegeven bij 'Flying Pencil' in Erembodegem. In Oostakker werden terechtgesteld : Victor De Herder (Denderwindeke), André De Smul (Ledeberg), Pieter De Vos (Sint-Martens-Lierde) en meerdere mannen uit de regio's Aalst en Ronse.

179 - DE PRIJCK Mieke; DE TANT Fernand, *Bevrijdingsfeesten in Opbrakel in 1945*, - *Triverius*, 44, 2014, (4), p. 55-60.

180 - DE PRIJCK Mieke; DE TANT Fernand, *Julien Goeffers en zijn blijde ontvangst in Opbrakel op 27 april 1945 na zijn krijgsgevangenschap*, - *Triverius*, 44, 2014, (4), p. 6-12.

181 - DE SCHRYVER Fredy, *14 mei 1940 : de vlucht naar Frankrijk*, - *Liniaal*, 37, 2014, (1), p. 38-42.

182 - HOORENS Luc, *De bewogen oorlogsjaren van Camiel Stammeleer*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (4), p. 10-11.

Camiel Stammeleer (° Sint-Lieven-Esse 1922).

183 - HUYLEBROUCK Celestin; BORLOO Chris, *De kinderjaren van Celestin Huylebrouck te Woubrechtegem van 1938 tot 1945*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (4), p. 12-13.

184 - PRAET Patrick, *Achtergronden bij de noodlanding van een B-17 bommenwerper op nieuwjaarsdag 1945*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 39, 2014, (3-4), p. 81-84.

185 - VAN DEN NEST Gabriël, *Fernand Bouchenaere - Clementina De Groot en de verzetsgroep RITA : een stukje geschiedenis op de binnenkoer van het Aalsterse stadhuis*, - *Prentkaarten-Club Groot Aalst*, 2014, (3), p. [2-6].

Gedenksteen voor rijkswachter Fernand Bouchenaere (Zelzate 1899 - Oostakker 1944) in de Rijkswachtkazerne in de Denderstraat te Aalst.

186 - VAN TRIMPONT Marc, *In de nasleep van de 2de Wereldoorlog : bomaanslagen in Geraadsbergen (mei-december 1945)*, - *Gerardimontium*, 2014, (253), p. 3-10.

187 - DEMASURE Brecht, *Boter bij de vis : landbouw en voeding tijdens de Eerste Wereldoorlog*, Leuven, Davidsfonds, 2014, 278 p.

Sociale zorg. Armenzorg. Ouderenzorg. Ziekenzorg (364.1)

188 - BAILLY Hyppolite, *Inventaire des archives du Ministère de la Justice Direction des cultes et établissements de bienfaisance : Bienfaisance (1831-1881)*, (*Algemeen Rijksarchief : inventarissen*, 574), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2014, 51 p.

Weldadigheidsbureaus in Aalst en Ninove (nr. 294) en in het arrondissement Aalst (nrs. 295-297); opleidingsateliers en werkscholen in Aalst, Geraardsbergen, Ninove en in gemeenten van het arrondissement Aalst (nr. 309); scholen in het arrondissement Aalst (nr. 311); inlichtingen van en vragen aan gemeentelijke autoriteiten van het arrondissement Aalst (nr. 312-317); staat van inkomsten en uitgaven van de weldadigheidsbureaus van 1861 tot 1875, arrondissement Aalst (nr. 458); tafel van het aantal behoeftigen en het bedrag van de hen verleende hulp, arrondissement Aalst (nr. 464).

189 - DIERICKX Fons, *150 jaar ouderenzorg in Herdersem*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (3), p. 318-339.

190 - UYTTERHAEGEN Lukas, *Sociale politiek en armenzorg in het Land van Zottegem : ontwikkelingen tussen 1750 en 1850*, Brussel, VUB (onuitgegeven masterscriptie), 2014.

191 - UYTTERSPRT Marc, *De Groote Oorlog in Aalst : het stedelijk ziekenhuis in de eerste oorlogsmaanden*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (2), p. 36-39.

192 - DE SMET Lucien, *Sporen van het ontluikende middenveld vóór Wereldoorlog I te Balegem*, - *Heemkundig Genootschap Het Land van Rode*, 41, 2013, (164), p. 83-90.

Onderwijs (371)

193 - DEKIMPE Bert; VANHAESEBROUCK Pieter-Jan, *Het was daar wreed goed eten zo juist achter den oorlog : leven in het pensionaat van Berchem*, - *Erfdeel Kluisbergen*, 4, 2014, (1), p. 18-40.

194 - DE PRIJCK Mieke, *Zegelsem 1924 : jongensklas met meester Leo(n) Gabriëls*, - *Triverius*, 44, 2014, (2), p. 9-13.

Gabriëls, Leo (Zegelsem 1900 - Elst 1936).

195 - DE PRIJCK Mieke, *Zegelsem 1940-1941 : klasfoto bij Juffrouw Paula De Geyter*, - *Triverius*, 44, 2014, (4), p. 42-45.

196 - DE SCHRYVER Fredy, *Pieter Buijl onwettig onderwijzer te Nieuwerkerken*, - *Liniaal*, 37, 2014, (2), p. 6-12.

197 - VERSCHRAEGEN Matthys, *Een eerste schoolstrijd te Sint-Denijs-Boekel ? Anno ...1830 : hardnekkige twisten tussen gemeentebestuur en pastoor Xaverius Van Geluwe*, - *De Zwalmgalm*, 19, 2014, (4), p. 5-9.

Jeugdverenigingen (374.3)

198 - BUGGENHOUT P.; DELMOITIE K., *50 jaar KSA Herdersem*, Herdersem, KSA, 2014, 99 p.

In samenwerking met Heemkundige Kring De Faluintjes, Stadsbestuur Aalst en Erfgoed Aalst.

199 - BUGGENHOUT Pieterjan; DELMOITIE Koen, *50 jaar jong ! Erfgoed project KSA Herdersem*, - *Bladwijzer*, 2014, (12).

Vrijetijdsbesteding. Toerisme (379.8)

200 - DE PRIJCK Mieke; DE TANT Fernand, *Segelsem : op stap met de "ressor(t)kerre"*, - *Triverius*, 44, 2014, (3), p. 13-15.

201 - VANDEPUTTE Omer (hoofdred.); DE MEESTER Johan (fotogr.); LEROY Daniël (fotogr.); HENDRIKX Ivo (fotogr.), *Gids voor Vlaanderen : toeristische en culturele gids voor alle steden en dorpen in Vlaanderen*, Tielt, Lannoo en Antwerpen, vtbKultuur, 2014, 1392 p.

Huwelijken (392.5)

202 - DE TANT Fernand; DE PRIJCK Mieke, *Gouden bruiloft te Zegelsem in 1936*, - *Triverius*, 44, 2014, (1), p. 6-10.

Herbergen (392.8)

203 - POTS Luc, *Denderhoutem "In den Bareel"*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (3), p. 16-19.

Dodengebruiken. Begrafenissen. Bidprentjes (393)

204 - DE LOOSE Willy, *Wat kostte een begrafenis 50 jaar geleden ?*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (2), p. 20.

205 - UYTTERSPROT Marc, *140, 120, 100, 75, 50 jaar geleden overleed ...*, - *Heemkundige Kring Denderland*, 12, 2014, (2), p. 71-73; (3), p. 125-127; (4), p. 156-158.

206 - VAN DRIESSCHE Luc, *Overleden Wiezenaren 125, 100, 75 en 50 jaar geleden*, - *Salvator Mededelingen Wieze*, 24, 2014, (81), p. 27-31.

Feesten. Kermissen. Markten. Verenigingsleven (394)

207 - SURDIACOURT Dirck, *De Katholieke Vlaamse Burgersbond van Geraardsbergen onder leiding van Frans Baisier 1894-1914*, - *Gerardimontium*, 2014, (253), p. 32-36.

208 - VAN LANGENHOVEN Bart, *Lede carnaval ? een geschiedenis*, Lede, Culturele raad van Lede, 2014, 28 p.

209 - DIERICKX Fons, *Vlaamse kermis van 't Muziek te Herdersem*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (4), p. 419-435.

210 - DUQUET Frans, *Oude oorkonden uit 1783*, - *Heemkundig Genootschap Het Land van Rode*, 42, 2014, (165), p. 25-28.

In verband met de wekelijkse markt te Sint-Lievens-Houtem.

211 - HUYLEBROECK Eddy, *Muzikale clown komt om in oorlogsgeweld : Wichelaar Julien Fahrenholz heeft zijn vader nooit gekend*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 38, 2014, (2), p. 45-52.

212 - TOELEN Jan, *Naoorlogse Vlaamse Kermis op Steven*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (3), p. 379-381.

Volksverhalen. Volksgeloof (398)

213 - DE CHOU Freddy, *De gehangene van Schendelbeke : een negentiende-eeuws geromantiseerd verhaal over de verwoesting van het kasteel in 1453*, - *Gerardimontium*, 2014, (258), p. 13-19.

214 - DENEWET Lieven, *Vlaamse molens in volksverhalen*, - *Vlaamse*

Molens, 8, 2014, (2), p. 37-38; (3), p. 37; (4), p. 36.

Vorige bijdrage opgenomen in de Bibliografie 2013 nr. 242.

215 - VAN OSSELAER Tine, *Op eigen houtje : de omgang met verschijningsbomen, boomrelieken en andere "wondere" bomen*, - *Tijd-Schrift*, 4, 2014, (2), p. 6-17.

Volksspelen (398.5)

216 - DE LOOSE Willy, *Mensen van bij ons : Theodoor Monpays, bollendraaier*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (1), p. 2-8.

217 - POTS Luc, *Van het middeleeuws kaatsspel van de monniken tot het flamboyante tennis op Wimbledon*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (1), p. 10-14.

218 - VALENTIJN André, *Oude kinderspelen in Ressegem en omgeving*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (4), p. 18-21.

Marktliederen (398.8)

219 - DE VUYST Julien, *Vermeende opsluiting in Denderhoutem 1923*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (2), p. 23-24.

5. WETENSCHAPPEN

Ecologie. Milieuhinder (504)

220 - COSYNS Eric, *De wegen van Groen 1 : oprichting en prille werking van 'Leefmilieu Geraardsbergen'*, - *Gerardimontium*, 2014, (256), p. 5-14.

221 - COSYNS Eric; VAN LIEFFERINGE Marc, *De wegen van Groen 2 : het ledenblad als bron voor een kwarteeuw werking van Leefmilieu Geraardsbergen*, - *Gerardimontium*, 2014, (257), p. 25-32.

222 - VAN DE MAELE Romain John, *Het protest tegen de vervuiling van de Dender (1945-1980) : een milieuhistorische verkenning*, - *Het Land van Aalst*, 66, 2014, (4), p. 305-330.

Waterlopen (556)

223 - DE SCHRYVER Fredy, *Waar is de Broekmeerschbeek gebleven?*, - *Liniaal*, 37, 2014, (4), p. 42-48.

6. TOEGEPASTE WETENSCHAPPEN

Openbare hygiëne. Ongevallen (61)

224 - DE RO Jacques, *"Verboden te wateren" : empêche-pipi's in het straatbeeld van Geraardsbergen*, - *Gerardimontium*, 2014, (256), p. 32-35.

225 - ERVYNCK Gontran, *Uit het dorpsleven van Gentbrugge : fataal kinderspel (16 september 1696)*, - *Heemkundig Genootschap Het Land van Rode*, 41, 2013, (164), p. 91.

Molens. Rosmolens. Watermolens. Windmolens (620.9)

226 - DE SMET Lucien, *Geslaagde restauraties : de Klepmolen te Balegem*, - *Heemkundig Genootschap Het Land van Rode*, 42, 2014, (168), p. 137-138.

227 - GOUBLOMME Alain, *Malen met een ros in Herzele*, - *Vlaamse Molens*, 8, 2014, (3), p. 21.

228 - SOUFFREAU Georges L., *Geschiedenis van de houten koren- en oliewindmolen te Gijzenzele (vóór 1367-1931) en van de houten koren- en oliewindmolen te Letterhoutem (1520-1925)*, Woubrechtegem, in eigen beheer, 2014.

229 - SOUFFREAU Georges L., *Geschiedenis van de verdwenen koren-en oliewatermolen Ter Eken te Munkzwalm (vóór 1227-1834)*, Woubrechtegem, in eigen beheer, 2014.

230 - VAN DER KELEN Ignace, *De watermolen van Sint-Lievens-Houtem*, - *Heemkunde Houtem*, 1, 2014, (0), p. 14-19.

231 - VERPAALEN John, *Herinneringen aan Gerard De Muyter*, - *Vlaamse Molens*, 8, 2014, (1), p. 5-7.

De Muyter was molenaar in Strijpen.

Wegenbouw (625)

232 - WILLE Danny, *Heraanleg van de Meldertse Hoogstraat*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (4), p. 444-463.

Landbouw (63)

233 - VERMOESEN Reinoud, *Boeren in het pre-industriële Aalst*, - *Het Land van Aalst*, 66, 2014, (3), p. 255-268.

Slagerijen (637)

234 - VALENTIJN André, *Het verhaal van de slachtersfamilie De Langhe, de kappers uit Ressegem*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (2), p. 1-6.

Boekdrukkunst. Uitgeverij (655)

235 - BOSTOEN Karel, *Waar kwam de Historie van B. Cornelis (1569) van de pers ? Het spoor terug naar plaats van uitgave, boekverkoper en boekdrukker*, - *Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis te Brugge*, 151, 2014, (1), p. 65-112.

Mogelijk gedrukt door Goltzius, zwager van Pieter Coecke van Aalst.

Openbaar vervoer. Fietsverkeer. Spoorwegverkeer (656)

236 - PEETERS Jacques, *Openbaar vervoer in België, 1960-1970 : de sombere jaren*, Mons, TSP (Toerisme en Spoorpatrimonium), [2014/2015], 336 p.

237 - DE VUYST Julien, *De eerste fietsers in de deelgemeenten van Herzele*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (4), p. 1-4.

238 - SCHOONJANS Roger, *De spoorwegen in en rond Melle*, - *Heemkundige Vereniging De Gonde*, 42, 2014, (2), p. 13-19; (3), p. 13-17.

239 - TIMMERMAN Hubert, *Overwegongevallen*, - *Heemkundige Kring Denderland*, 12, 2014, (4), p. 145-155.

240 - VANHAESEBROUCK Pieter-Jan, *Gewiste sporen*, - *Erfdeel Kluisbergen*, 4, 2014, (2), p. 32-39.

Over de oude spoorlijn 85 door Kluisbergen, nu fietspad.

Scheepvaart (656.6)

241 - MOLEIN Ingrid, *R 4 verbindt, myheritage.com ook*, - *Heemkundig Genootschap Het Land van Rode*, 42, 2014, (168), p. 121-127.

Familiegeschiedenis van schippers in en rond Merelbeke.

Postwezen. Postkaarten (656.8)

242 - DEKIMPE Bert, *Een vliegende vogel komt overal : oude postkaartberichten uit Kluisbergen*, - *Erfdeel Kluisbergen*, 4, 2014, (2), p. 40-52.

Fabrieken (662)

243 - BEECKMANS Luk, *De fossemannen uit Steenhuize 1870-1984*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (3), p. 1-10.

Albert Lauwaert, priester-arbeider.

Bier. Brouwerijen (663)

244 - DE SCHRYVER Fredy, *Nieuws i.v.m. de brouwerij Baeten*, - *Liniaal*, 37, 2014, (1), p. 6-8.

245 - LOUIES Jan, *Kaiserquell 1913 : een exportje uit Pilsen*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (3), p. 63-64.

246 - LOUIES Jan, *Biertaksen in Aalst ca. 1850*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (2), p. 33-35.

247 - DEPRYCK Jos, *Brouwerijen in Groot-Aalst, Erpe en Lede*, Aalst, in eigen beheer (Peperstraat 46/11), 2014, 286 p.

Over de Aalsterse deelgemeenten en de randgemeenten Erpe en Lede.

248 - DEPRYCK Jos, *Geschiedenis van de Aalsterse brouwerijen*, Aalst, in eigen beheer (Peperstraat 46/11), 2013, 320 p.

249 - DEPRYCK Jos, *Verdwenen brouwerijen van Aalst : brouwerijwandeling*, Aalst, Forum Aalst Historiek, 2014, 48 p.

250 - TROCH Jan, *Verordening 184 : betreffende inbeslagneming en gebruik van gerst (1916)*, - *Salvator Mededelingen Wieze*, 24, 2014, (80), p. 21-31.

Tabakindustrie. Sigarenmakers (663.97)

251 - SURDIACOURT Dirck, *Geraardsbergse sigarenmakers trekken massaal naar "Het verwyderde Amerika"*, - *Gerardimontium*, 2014, (258), p. 3-12.

Met naamlijsten van uitgeweken sigarenmakers.

Levensmiddelen. Bakkerijen. Snoep (664)

252 - BAVAY Lut, *IJsjes Van Boxstael - Burst*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 54, 2014, (2), p. 44-46.

253 - DE RO Jacques, *'Koekjes uit Geraardsbergen' : uit de bakkersovens van de families Van Lul-Paquay-Capéau*, - *Gerardimontium*, 2014, (253), p. 23-31.

254 - PRAET Dirk, *Brood : gewicht en prijs in de 19de eeuw*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 37, 2013, (2), p. 11-24.

255 - [WICHELSE], *Wichelse bakkers in de 20ste eeuw*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 37, 2013, (2), p. 25-65.

Metaalindustrie (669)

256 - VANDENHEEDE Marcel, *La tréfilerie Berchemoise*, - *Erfdeel Kluisbergen*, 4, 2014, (1), p. 41-47.

Lavendel (67)

257 - DE MEY August, *Lavendelvelden in Wichelen ? Het 'hof Moens' op den Bogaert*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 38, 2014, (12), p. 5-14.

Houtbewerking (674)

258 - BORLOO Chris, *Houtzagerij De Vuyst op de hoek van Evendael en de Kanunnikenstraat te Herzele*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (3), p. 14-18.

Textielindustrie (677)

259 - ADELMANN Gerhard, *Die Baumwollgewerbe Nordwestdeutschlands und der westlichen Nachbarländer beim* Übergang *von der vorindustriellen zur frühindustriellen Zeit 1750-1815 : Verflechtung und regionale Differenzierung*, (*Beiträge zur Unternehmensgeschichte*, 11), Stuttgart, Franz Steiner, 2001, 184 p.

Met veel gegevens over de regio. Gedeeltelijk beschikbaar via Google books.

260 - [GEWEVEN], *Geweven, geklost en gesponnen : het rijke textielverleden van Aalst*, Aalst, D.A.D.D. en Erfgoedcel, 2014, 200 p.

Muziekinstrumentenbouw (681.8)

261 - BEECKMANS Luk, *Jan-Baptist Van Oudenhove en zoon, accordeonbouwers uit Steenhuize*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (4), p. 14-17.

Drogisterij. Kledingindustrie (687)

262 - DE PRIJCK Mieke; DE TANT Fernand, *Haarpoeder Vandaele : verkrijgbaar te Segelsem bij Van Bockxstaele-De Wulf*, - *Triverius*, 44, 2014, (3), p. 50-53.

263 - MERCKX André, *Maatwerk te Wieze*, - *Salvator Mededelingen Wieze*, 24, 2014, (80), p. 7-20.

Kleermakersopleiding in Wieze.

Faiencetegels (691.4)

264 - BAUTERS Ignace, *Frans August Gevaert in Ronse*, - *Chronyken van Huizingouw*, 8, 2014, (3), p. 23-24.

Faiencetegeltableau met portret-medaillon van H. Conscience, F.A. Gevaert, P.P. Rubens en C. Meunier in het café Local Unique te Ronse, heringericht in 1925 door architect Albert Massez (Ronse 1871-1949).

Voetschrapers (692)

265 - HAEGEMAN Philippe, *Voetschrapers in het straatbeeld van Geraardsbergen*, - *Gerardimontium*, 2014, (254), p. 28-31.

7. ARCHITECTUUR. KUNST. MUZIEK. SPORT. TONEEL

Kunstenaars (7.071)

266 - DE PESSEMIER 'S GRAVENDRIES Paul, *Jan De Cooman 1893-1949 : de herontdekking van een kunstenaar : literaire biografie*, s.l., Bola, 2013, 224 p.

Biografische gegevens over etser-kunstschilder Jan De Cooman (°Zandbergen, 1893 - † Zandbergen, 1949).

Stratengeschiedenis (711.5)

267 - COSIJNS Roger, *De Roe te Pollare omstreeks 1850*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Pollare*, 2014, p. [2-11].

Vorige bijdrage opgenomen in de Bibliografie 2012 nr. 280.

Tuinen (712.26)

268 - DIX Brian; VYNCKIER Geert; BELLENS Tim; VAN DEN BOSSCHE Herman; FABRI Ria, *Garden archaeology in Flanders*, - *Relicta*, 10, 2013, p. 285.

Met verwijzing naar de stadsplattegrond van Jacob Van Deventer.

Kerkhoven. Begraafplaatsen (718)

269 - DE RIDDER Lutgarde; MEERT Dirk; DEPRYCK Jos, *Het kerkhof van Aalst*, Aalst, Forum Aalst Historiek, 2013, 48 p.

270 - VERMEIR Rik, *De kassei op het kerkhof*, - *Salvator Mededelingen Wieze*, 24, 2014, (80), p. 3-6.

Restauraties (72.025)

271 - BEECKMANS Luk, *Geslaagde restauraties in Ressegem en Steenhuize*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (4), p. 22-23.

272 - [V.VAK-PRIJS], *V.VAK-prijs 2013 : restauratie waardevol bouwkundig erfgoed*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (1), p. 10-11.

273 - VAN DRIESSCHE Luc, *Geslaagde restauraties 2014*, - *Contactblad Heemkunde Oost-Vlaanderen*, 38, 2014, (4), p. 3-28.

Openbare gebouwen. Commerciële gebouwen. Kiosken (725)

274 - ROBIJNS Luc, *Van 'Hoofdwachtpost' tot 'Brasserie Borse van Amsterdam'*, - *Het Land van Aalst*, 66, 2014, (2), p. 149-180.

Op de Grote Markt van Aalst.

275 - LAMMENS Dolf, *Drie op een rij : Gemeente Wichelen grossiert in gemeentehuizen*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 38, 2014, (1), p. 20-31.

276 - UYTTERSPROT Marc, *Het einde van het laatste gemeentehuis*, - *Heemkundige Kring Denderland*, 12, 2014, (2), p. 51-57.

In Hofstade.

277 - DE RO Jacques, *Verdwenen pronkstuk : de kiosk op de Markt van Geraardsbergen 1883-1965*, - *Gerardimontium*, 2014, (257), p. 3-24.

Gedenktekens. Monumenten (725.94)

278 - UYTTERSPROT Marc; TIMMERMAN Hubert, *Het oorlogsmonument voor de gesneuvelden en burgerlijke slachtoffers van beide Wereldoorlogen in Hofstade*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (3), p. 55-62.

279 - UYTTERSPROT Marc, *Het oorlogsmonument voor de gesneuvelden en burgerlijke slachtoffers van beide wereldoorlogen in Hofstade*, - *Heemkundige Kring Denderland*, 12, 2014, (1), p. 3-7; (2), p. 43-50; (4), p. 137-144.

280 - VAN DEN BRUELE Annelies, *Brakelmonument*, - *Contactblad Heemkunde Oost-Vlaanderen*, 38, 2014, (1), p. 3-5.

281 - VAN DER HELST Luc, *Het oorlogsmonument in Erembodegem*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (1), p. 12-13.

282 - VAN DER HELST Luc, *Het oorlogsmonument in Nieuwerkerken*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (2), p. 40-42.

Kerken. Kapellen (726.5)

283 - DE LOOSE Willy, *De nieuwe kerk te Heldergem*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (1), p. 15-16.

284 - DE SCHAMPHELAERE Jozef, *1551 Belangrijke bouwwerkzaamheden aan de Sint-Gangulfuskerk van Oosterzele*, - *Heemkundig Genootschap Het Land van Rode*, 42, 2014, (166), p. 43-47.

285 - DE VUYST Julien, *Bavegem krijgt een grotere kerk*, - *Heemkundig Genootschap Het Land van Rode*, 41, 2013, (164), p. 103-104.

286 - GERITS Jan, *Restauratie van de barokke abdijkerk van Ninove : na 25 jaar voltooid*, - *Devotionalia*, 33, 2014, (198), p. 320-325.

287 - VERLEYEN Wilfried (o.s.b.), *Dom Robertus (Alfons) Baudonck (1892-1917)*, - *Eigen Schoon en De Brabander*, 97, 2014, (4), p. 715-732.

288 - BAELE Christophe, *Omgaan met historische bronnen over de Eerste Wereldoorlog voor de lokale vorser : voorbeeld Melle tijdens WO I (1914-918)*, - *Heemkundige Vereniging De Gonde*, 42, 2014, (1), p. 8-14.

289 - DE MERLIER Dirk, *De kapel van het Sint-Jansberghof*, - *Businarias*, 18, 2014, (52), p. 25-26.

290 - HUYLEBROECK Eddy, *Kapel Elsbrug na bijna 100 jaar afgebroken en heropgebouwd*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 38, 2014, (2), p. 84-88.

291 - [RESTAURATIE], *Restauratie van de grafkapel*, - *Ken uw Dorp*, 41, 2014, (4), p. 85-88.

292 - SCHOON Edmond, *De kapel van de H. Petronilla te Meldert*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (2), p. 212-215.

293 - VAN BIESEN Fred, *Het Hof ter Hoeven en de kapel van Onze-Lieve-Vrouw ter Nood aan de Gevergemveldbaan*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (3), p. 374-378.

294 - VAN BIESEN Fred, *De kapel van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes aan de Waverstraat te Moorsel*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (4), p. 500-504.

295 - VERMOESEN Ben, *Rel om de Sint-Rochuskapel te Meldert*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (3), p. 353-356.

Grafmonumenten (726.8)

296 - DE NIJS Eddy; DE SCHRYVER Fredy, *Graven van oud-strijders*, - *Liniaal*, 37, 2014, (4), p. 8-11.

297 - DE SMET Lucien, *Als nu de stenen het u eens zouden vertellen !* , - *Heemkundig Genootschap Het Land van Rode*, 42, 2014, (166), p. 53-55; (167), p. 91-92.

Grafstenen in Landskouter, Oosterzele en Scheldewindeke.

Pastorieën (726.9)

298 - DE KEGEL Joris, *De geschiedenis van de pastorie van Kerksken*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (1), p. 18-24.

299 - DE SMET Lucien, *Het voormalig curenhuis van Balegem*, - *Heemkundig Genootschap Het Land van Rode*, 42, 2014, (168), p. 115-120.

Woningen (728)

300 - DE VEIRMAN Mark, *Art-Decohuis "De Ster"*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (4), p. 83-85.

301 - HOECKMAN Jan, *Dorp te Elst in het begin van de jaren 90 : een kleine geschiedenis van een huizenblok*, - *Triverius*, 44, 2014, (3), p. 43-49.

302 - LOUIES Jan, *Aanvulling 'De Hesp'* , - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (1), p. 19.

Aanvulling bij het artikel van Jan Louies : De Hesp in de Mededelingen 40, 2013, (1) p. 9-10, opgenomen in de Bibliografie 2013 nr. 349.

303 - LOUIES Jan, *Het Zwitsers huis in de Kerkstraat*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (1), p. 14-18.

304 - VAN DEN NEST Myriam, *De Berkendaalwijk te Elsene*, - *Post-Scriptum*, 18, 2014, (105), p. 3-11.

Benjamin de Lestré-de Fabrickers, architect, geboren in Geraardsbergen waar hij verscheidene huizen liet optrekken. Restaureerde ook enkele kerken in de regio Geraardsbergen. Verhuisde later naar Elsene.

Burchten. Mottes. Kastelen (728.8)

305 - BEECKMANS Luk; VAN DE PERRE Dirk, *De Berg en het Hof van Beveren op de grens van Sint-Antelinks en Aspelare*, - *Het Land van Aalst*, 66, 2014, (1), p. 7-34.

306 - BEECKMANS Luk; VAN DE PERRE Dirk, *Kastelen in Herzele : de motteburcht 'De Berg' op de grens van Sint-Antelinks en Aspelare*, (*Tijdschriftbijlage bij 'De Hellebaard'*, 12, 2014, nr. 2), Herzele, Heemkundige kring De Hellebaard, 2013, 22 p.

307 - DE WASSEIGE François-Emmanuel, *De Belgische kastelen en de Grote Oorlog*, - *Historische Woonsteden en Tuinen*, 182, 2014, (3), p. 4-33.

308 - DELMOITIE Koen, *Vroegmoderne Oost-Vlaamse kastelen* , - *Historische Woonsteden en Tuinen*, 182, 2014, (1), p. 37-40; (2), p. 11-16; (4), p. 21-27.

309 - VERMEIR Rik, *De familie van Yedeghem en het omwalde kasteel te Wieze in historische context geplaatst*, - *Salvator Mededelingen Wieze*, 24, 2014, (78), p. 8-30.

Kantnijverheid (745.52)

310 - DE LOOSE Willy, *Avidia's straatje en kant*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (2), p. 4-6.

Volkse benaming voor de Gavelweg.

311 - POTS Luc, *Kant te Denderhoutem*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (4), p. 16-18.

Winkelinterieurs (747)

312 - [DRIE], *Drie keer binnenkijken : monumentale winkelinterieurs*, - *Herita Magazine*, 2014, (december), p. 36-41.

O.a. over slagerij Mertens (Zwarte Zustersstraat, Aalst).

313 - ENNEKENS Katherine; TORMANS Stijn; RAES Evy (fotogr.); BORGHOUTS Karin (fotogr.); VANDERSTICHELE Saskia (fotogr.); CALLOT Vincent (fotogr.), *Goed bewaarde winkelinterieurs : sinds 1875. Interieurs de magazins le passé au présent : depuis 1875*,

Antwerpen, Luster, 2014, 190 p.

Met vermelding van Slagerij Mertens (Aalst), Apotheek Renneboog (Aalst), Huis De Vos (Aalst), Apotheek Lambrecht (Aalst).

Schilderkunst (75)

314 - COPPENS Jan, *De Aanbidding der Wijzen : een topwerk in de National Gallery (Londen) geschilderd door Jan Gossaert voor de Sint-Adriaansabdij van Geraardsbergen. Een analyse*, - *Gerardimontium*, 2014, (253), p. 11-22.

315 - DE TEMMERMAN Ludwig, *Hubert Rousseau overleden in Zuid-Afrika*, - *Triverius*, 44, 2014, (2), p. 5-8.

Hubert Rousseau (° Nederbrakel 1924).

316 - GEEROMS Luc, *Kunstbezit van het Stedelijk Museum : H. Geesttriptiek door Frans Coppejans*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (4), p. 78-80.

317 - BOURDEAUDHUI Jozef, *Valerius De Saedeleer ... achterna*, Maarkedal, Heemkundige Kring Businarias, 2014, 319 p.

Over verblijf van kunstschilder Valerius De Saedeleer (°Aalst, 1867- † Leupegem, 1941) in Etikhove.

77

318 - DE WEVER Bruno, *Wat doet oorlog met een mens? Vraag het niet aan een historicus*, - *Kunsttijdschrift Vlaanderen*, 2014, (348), p. 8, 10.

Met vermelding van Jérome Renneboog (Aalst).

319 - EYCKERMAN Peter, *A.J.L. Eyckermans (1832-1889) van deserteur tot gerespecteerd fotograaf*, - *Gerardimontium*, 2014, (258), p. 27-35.

Muziek. Muziekinstrumenten (78)

320 - [KRISTIAAN], *Kristiaan Van Ingelgem 70 jaar*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (3), p. 54.

321 - MEGANCK Agnes; UYTTERSPROT Valère, *Gustaaf Meganck : onderwijzer, organist, pianist, auteur, componist*, - *Berichten Heemkundige Kring Wallo*, 21, 2014, (3), p. 3-12.

322 - MERTENS Wenceslaus, *Het historische Van Peteghem-orgel in de Sint-Martinuskerk (1774-1776)*, - *Heemkundige Kring Denderland*, 12, 2014, (3), p. 99-109.

In Gijzegem.

323 - [SANEREND], *Sanerend herstel van het Anneessensorgel in de Sint-Bartholomeuskerk te Geraardsbergen*, Geraardsbergen, s.n., 2014, 74 p.

Met Charles Anneessens als bouwer, Jos Stevens als restaurateur in 1970 en Etienne De Munck als restaurateur in 2013-2014.

324 - [VAN], *Het Van Peteghemorgel in de Sint-Martinuskerk van Gijzegem gerestaureerd en opnieuw ingespeeld*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (3), p. 52-53.

Sport (79)

325 - POTS Luc, *Atomse "coureurs"*, - *Mededelingen Heemkundige Kring Groot-Haaltert*, 34, 2014, (2), p. 12-16.

Bioscopen. Film (791.4)

326 - BORLOO Chris, *De cinema Rex in de Kerkstraat te Herzele*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (2), p. 11-17.

327 - DE TEMMERMAN Ludwig, *Het kwade oog : film van Herman Teirlinck gedraaid te Zegelsem*, - *Triverius*, 44, 2014, (2), p. 38-39.

In 1937.

Toneel. Cabaret (792)

328 - DE GROM Richard, *Toneel in Welle in de jaren 1920-1942*, - *Berichten Heemkundige Kring Wallo*, 21, 2014, (2), p. 3-4.

329 - VAN PAEPEGHEM Willy, *Het Nora cabaret van Gijzegem*, - *Heemkundige Kring Denderland*, 12, 2014, (1), p. 27-38.

Vorige bijdrage opgenomen in de Bibliografie 2013 nr. 380.

330 - BUGGENHOUT Pieterjan, *Het toneel- en letterkundig genootschap "Voor Taal en Vrijheid" te Aalst : socio-culturele studie van de burgerlijke sociabiliteit in de periode 1871-1914*, Gent, UGent (onuitgegeven masterscriptie), 2013.

In pdf beschikbaar op 'http://lib.ugent.be/fulltxt/RUG01/002/060/129/RUG01-002060129_2013_0001_AC.pdf' (enkel binnen UGent).

8. TAALKUNDE. LITERATUUR

Dialecten (800.87)

331 - DE MAESSCHALCK Gust; RASSCHAERT Alfons, *Naar een Wichels woordenboek*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 37, 2013, (2), p. 78-79; 38, 2014, (1), p. 64-67.

332 - DE SCHRYVER Fredy, *Ons Nieuwerkerks dialect*, - *Liniaal*, 37, 2014, (1), p. 50; (3), p. 50-51.

333 - DUPREZ Michel, *Zwalmse spreekwoorden en gezegden*, - *De Zwalmgalm*, 19, 2014, (2), p. 33; (3), p. 16; (4), p. 29.

334 - TOELEN Jan, *Taaltuin*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (1), p. 127-128; (2), p. 254; (3), p. 382; (4), p. 509-510.

Toponymie (801.311)

335 - DE SWAEF Jeroen, *De oude plaats- en straatnamen van Rozebeke*, - *De Zwalmgalm*, 19, 2014, (2), p. 5-14; (3), p. 5-15.

336 - ROOBAERT B., *Les archives de la famille d'Arenberg : une source majeure pour la toponymie et l'anthroponymie en Belgique*, - *Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie*, 86, 2014, p. 185-203.

337 - VAN DURME Luc, *Wetstu war Crikenputte steet ? Over Kriekenput, 'exploitatie van grauwveer' en andere namen in en om het Land van Reinaert*, - *Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie*, 86, 2014, p. 205-240.

Het toponiem 'Kalf' verwijst naar een uithof van de abdij van Ninove.

338 - VERSCHRAEGEN Matthys, *Op stap door Sint-Denijs-Boekel*, - *De Zwalmgalm*, 19, 2014, (1), p. 5-19.

Vorige bijdrage opgenomen in de Bibliografie 2013 nr. 403.

Literatuur (82/89)

339 - VAN DE MAELE Romain John, *Alfons De Cock en zijn briefwisseling met literaire (en andere) vrienden*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (1), p. 64-73; (3), p. 299-317.

9. ARCHEOLOGIE. BIOGRAFIE. GENEALOGIE. GESCHIEDENIS

Archeologie (902)

340 - MEYLEMANS Erwin; VERDURMEN Inge, *Archeologisch onderzoek in de Sigma-gebieden van Wichelen en Schellebelle tussen 2008 en 2012*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 37, 2013, (2), p. 2-10.

341 - [STILLE], *Stille getuigen, sprekende verhalen*, - *Herita Magazine*, 2014, (december), p. 6-13.

O.a. over archeologie in de parkeergarage onder de Aalsterse Hopmarkt.

Archeologie van middeleeuwen en moderne tijden (902.033)

342 - BEECKMANS Luk, *Een steengoedkruikje uit Bouffioulx-Châtelet gevonden te Geraardsbergen*, - *Gerardimontium*, 2014, (256), p. 3-4.

343 - DE MAEYER Wouter; VAN CAUWENBERGH Stijn; KLINKENBORG Sigrid; TAELMAN Evelien; CHERRETTE Bart, *Het archeologisch onderzoek op de Hopmarkt te Aalst (prov. O.-Vl.)*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (3), p. 65-67.

344 - DE MOOR Romain, *Onze-Lieve-Vrouwhemelvaartkerk - Hofstade : archeologisch onderzoek*, - *Heemkundige Kring Denderland*, 12, 2014, (2), p. 63-70.

Samenvatting van het artikel verschenen in 'Relicta 6 - 2010, uitgegeven door het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed.

345 - VAN STAEY Annick; BRUGGEMAN Jordi; REYNS Natasja, *Archeologisch vooronderzoek Erpe - Dorpsstraat : op zoek naar het neerhof van de castrale motte van Erpe*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 54, 2014, (4), p. 93-96.

Archeologie van prehistorie en ouheid (903)

346 - DIERCKX Lies; REINS Natasja; BRUGGEMAN Jordi, *Belangrijke sporen van nederzettingen uit de late bronstijd en vroege ijzertijd op Molenkouter*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 2014, (1), p. 49-54.

Cartografie (912)

347 - DE REU Pieter (red.), *Catalogus van de kaartenverzameling van het Rijksarchief Gent (ca. 1358-1994)*, (*Rijksarchief te Gent : inventarissen*, 112), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2014, 622 p.

Biografie (929)

348 - BEECKMANS Luk, *Notaris Louis de Deyn uit Steenhuize : een lokale pionier in de naamontduisteringskundigheid (toponymie)*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (2), p. 7-10.

349 - SURDIACOURT Dirck, *"Hoe wonder is soms toch een mensenhart !" Fragmenten uit het leven van Augusta De Clercq*, - *Gerardimontium*, 2014, (254), p. 19-27; (255), p. 34-38.

350 - VAN ELSLANDE Rudy, *Diplomaat Cornelis Duplicius De Scheppere (1501-1555) alias Scepperus, heer van Eke (en de heren van Eke vanaf 1540 tot 1572)*, - *Jaarboek Heemkring Scheldeveld*, 42, 2013, p. 3-64.

Met bijlage : De familie De Schepper van Ronse.

351 - WILS Lode, *Leo Vindevogel : de politicus en de mythe van zijn proces*, - *Wetenschappelijke Tijdingen*, 2013, p. 67-80.

Bespreking van de biografie van Leo Vindevogel, schepen en burgemeester van Ronse (1941-1944).

352 - VAN DER SPEETEN Jozef, *Lijkrede uitgesproken bij de begrafenis van Judo Van Holder*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 39, 2014, (3-4), p. 91-93.

Gemeenteraadslid en schepen van Okegem (° Sint-Kwintens-Lennik 1851, † Okegem 1911).

Genealogie (929.5)

353 - BUTS Hugo, *Jan Bijl (Aalst 1855 -Bredbury 1903) : een sociaal bewogen idealist of de "eerste socialist van Aalst" en zijn familie*, - *Dender-Stam*, 34, 2014, (1), p. 20-23; (2), p. 51-59.

354 - DE CHOU Freddy, *Het leven van Pieter Van Mello (ca. 1600-1667) in de familiebakermat 'Het Schipken' in Schendelbeke*, - *Gerardimontium*, 2014, (255), p. 25-33; (256), p. 24-31.

355 - DE RODDER Regina, *Het domein en de vroegere bewoners van "Het klein kasteelke" te Sint-Kornelis-Horebeke*, - *Triverius*, 44, 2014, (3), p. 18-33.

356 - DE TEMMERMAN Ludwig, *De familie Carnewal in Nederbrakel*, - *Triverius*, 44, 2014, (4), p. 13-20.

357 - DE TEMMERMAN Ludwig, *De familie D'Hont in Nederbrakel : een eeuw lang de machtigste familie in Nederbrakel en omstreken*, - *Triverius*, 44, 2014, (3), p. 34-42.

358 - DE TEMMERMAN Ludwig, *De familie De Hovre in Nederbrakel*, - *Triverius*, 44, 2014, (1), p. 45-56; (2), p. 14-24.

359 - DE VUYST Julien, *De familie Van den Bossche uit Sint-Lievens-Esse*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (1), p. 20-23.

Vorige bijdrage opgenomen in de Bibliografie 2013 nr. 147.

360 - MIEDEMA Hersel, *What's in a name ?*, - *Belgisch Tijdschrift voor Oudheidkunde en Kunstgeschiedenis*, 83, 2014, (1), p. 87-100.

361 - SCHOON Edmond, *De familie De Witte te Meldert*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (2), p. 207-211.

362 - VAN IMPE Pierre, *De geschiedenis van mijn familie, roem en schandalen : Van Laethem, Van Impe, Meert in Nieuwerkerken*, - *Liniaal*, 37, 2014, (3), p. 30-44.

363 - VAN LANGENHOVEN Bart, *De familie Roels uit Wanzele*, - *Dender-Stam*, 34, 2014, (4), p. 104-116.

364 - VERLEYSEN Walter, *Brouwerij Van de Velde in Erembodegem*, - *Dender-Stam*, 34, 2014, (1), p. 9-16; (2), p. 40-47; (3), p. 70-78.

Adel (929.7)

365 - D'URSEL Baudouin, *Princes en Belgique : Richardot Steenhuyse, 1672*, - *Le Parchemin*, 79, 2014, (409), p. 4-17.

Onder meer over Claude de Richardot, prins van Steenhuyse.

366 - DONCHE Pieter, *Een lijst van edelen van Vlaanderen en van de leden van de Raad van Vlaanderen voor het jaar 1495*, - *Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis te Brugge*, 148, 2011, p. 55-86.

Met vermelding van edellieden in Lilare (Oudenhove), Nederbrakel, Viane, Zarlardinge, Zottegem.

367 - VAN ELSLANDE Rudy, *De Heren van Eke tijdens de middeleeuwen*, - *Jaarboek Heemkring Scheldeveld*, 43, 2014, p. 299-343.

Talrijke bindingen met het Land van Aalst.

Diplomatiek. Oorkondenleer (930.22)

368 - SIMON Nicolas, *Inventaire des archives de la Commission royale pour la publication des anciennes lois et ordonnances de Belgique (XVIe siècle) 1846-2009*, (*Algemeen Rijksarchief : inventarissen*, 575), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2014, 74 p.

Briefwisseling met Aalst (nr. 139) en Lessen (nr. 155); notities en transcripties van akten verleend aan Aalst (nr. 722); stukken betreffende octrooien verleend aan Aalst (nr. 73).

Parochiearchieven (930.252)

369 - FONCK Antoine, *Parochieregisters : interview met dr. Valerie Vermassen*, - *De Hellebaard*, 12, 2014, (3), p. 19-27.

Rechterlijke archieven (930.253)

370 - DROSSENS Paul, *Inventaris van het archief van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Oudenaarde : Correctionele rechtbank : Diverse overdrachten*, (*Rijksarchief te Beveren : inventarissen*, 184), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2014.

Geschiedenis (94)

371 - GHYSENS Jos; CAUDRON Freddy; SAEY Guido, *Aalst in Vlaanderen. 1 : Van de negende tot de zeventiende eeuw*, Aalst, Genootschap voor Aalsterse Geschiedenis, 2014, XV-870 p.

Geschiedenis van de middeleeuwen (94.033)

372 - GOEMINNE Luc, *De oudste heren van Deinze 1000-1400*, - *Bijdragen tot de Geschiedenis van Deinze en de Leiestreek*, 81, 2014, p. 123-149.

Met een afdeling : De heren van Aalst o.m. Iwein van Aalst en Diederik van Aalst.

373 - [INTERNATIONALE], *Internationale tentoonstelling De erfenis van Karel de Grote 814-2014 : bezoekersgids*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen,, [2014], 68 p.

Bezoekersgids van de gelijknamige tentoonstelling in het Provinciaal Erfgoedcentrum te Ename van 10 mei tot 30 november 2014. Met vooral de rol van Ename en ruime omgeving.

374 - VAN ELSLANDE Rudy; VAN DE PERRE Dirk (medew.), *De heren van Pollare in de 14de en 15de eeuw : de families van (der) Aa (Gruuthuuse), van Axel, van Massemen en de Vos*, - *Het Land van Aalst*, 66, 2014, (1), p. 35-54.

375 - VERMEIREN Luc, *Nieuwe aanwijzingen die leiden naar de moordenaar van aartsbisschop Fulco*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (1), p. 99-110.

376 - WAGNER Anne; MERIAUX Charles, *Gesta episcoporum cameracensium : mémoire et identité en Basse Lotharingie au début du XIe siècle*, - *Revue Mabillon*, 86, 2014, p. 330-334.

Verslag Colloquium te Rijsel op 15 november 2013.

Geschiedenis van de moderne tijden (94.034)

377 - DE SCHRYVER Fredy; ROBIJNS Luc, *Memorieboek van Joannes en Franciscus Van Landuyt uit Nieuwerkerken van 1751 tot 1808*, - *Liniaal*, 37, 2014, (2), p. 35-56.

378 - VERMOESEN Ben, *Meldert in 1755*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (4), p. 464-472.

379 - VUYLSTEKE Marc, *Joannes Molanus, een humanist uit Nukerke, schoonzoon van Gerard Mercator*, - *Businarias*, 18, 2014, (53), p. 26-41.

Geschiedenis 1787-1815 (94.034/035)

380 - DE TEMMERMAN Ludwig, *Nederbrakel tijdens de Brabantse Omwenteling en de Franse tijd : het verhaal van Beatrix Van den Bossche*, - *Triverius*, 44, 2014, (2), p. 44-50.

381 - DE BOECK Dirk, *Verzoek om vrijlating van Ferdinand Van den Dorpe uit Mere (1798-99)*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 54, 2014, (3), p. 70.

Geschiedenis van de negentiende eeuw (94.035)

382 - DE NIJS Eddy, *De bewoners in de wijk Plaats, Kleinderbeek, Dorpsstraat (en Kerkweg) volgens de kaart van P.C. Popp (1860)*, - *Liniaal*, 37, 2014, (1), p. 9-38; (2), p. 13-33.

383 - DE NIJS Eddy, *De bewoners in de Kwalestraat volgens de kaart van P.C. Popp (1860)*, - *Liniaal*, 37, 2014, (3), p. 13-29; (4), p. 19-40.

384 - DE NIJS Eddy; DE SCHRYVER Fredy, *De bewoners in de wijk*

Laar volgens de kaart van P.C. Popp (1860), - *Liniaal*, 36, 2013, (2), p. 9-26; (3), p. 9-31; (4), p. 12-38.

385 - DE SMET Lucien, *De gemeente Balegem ten tijde van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden*, - *Heemkundig Genootschap Het Land van Rode*, 42, 2014, (167), p. 79-87.

386 - MAROYE Marc, *100 jaar geleden in de Beiaard*, - *Triverius*, 44, 2014, (2), p. 51-55.

387 - VERNAEVE Wilfried, *Aalst in de pers 150 jaar geleden*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 41, 2014, (1), p. 20-24; (2), p. 46-48; (3), p. 70-72; (4), p. 88-92.

388 - V[AN] H[AUWERMEIREN] F[rederik], *Politieke, religieuze, culturele en industriële geschiedenis van Lede van 1850 tot 1915*, - *Ken uw Dorp*, 41, 2014, p. 29-79.

389 - WITTE Els, *Het verloren koninkrijk : het harde verzet van de Belgische orangisten tegen de revolutie 1828-1850*, Antwerpen, De Bezige Bij, 2014.

Met personen- en plaatsnamenregister. Verwijzingen naar Aalst.

Geschiedenis van de negentiende en twintigste eeuw (94.035/036)

390 - ERFDEEL KLUISBERGEN, *Over straten en pleinen : een zicht op Kluisbergen vroeger en nu*, Kluisbergen, Erfdeel Kluisbergen, 2014, 200 p.

Fotoboek.

391 - DEPRYCK Jos (compil.), *De Hertshage en de Denderkaai, van Zwarte Hoek tot Sint-Annabrug*, Aalst, Forum Aalst Historiek, 2012, 70 p.

392 - PODEVIJN Dirk, *Honderdvijftig jaar Katholieke Kring De Eendracht 1863-2013*, - *Het Land van Aalst*, 66, 2014, (2), p. 82-148.

Op de Grote Markt van Aalst.

393 - PRAET Dirk, *Herinneringen aan 'Tafken' Marckx gesloopt. Familie Henderickx bezat een groot deel van de Hulst*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 38, 2014, (1), p. 15-19.

394 - VAN BIESEN Fred, *Politieke geschiedenis van Moorsel*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 27, 2014, (1), p. 111-125; (2), p. 232-249; (3), p. 357-373; (4), p. 473-486.

Vorige bijdragen opgenomen in de Bibliografie 2013 nr. 506.

395 - VAN DRIESSCHE Luc, *Het kasteel van Wieze zoals het niet is*, - *Salvator Mededelingen Wieze*, 24, 2014, (79), p. 25-27.

396 - VAN DRIESSCHE Luc, *Prentkaarten van de familie Callebaut omstreeks 1900*, - *Salvator Mededelingen Wieze*, 24, 2014, (79), p. 13-24.

Geschiedenis van de twintigste eeuw (94.036)

397 - [AALST], *Aalst - Rechteroever*, - *Prentkaarten-Club Groot Aalst*, 2014, (8), p. [2-5].

398 - VERMEIR Rik, *Het jaar zonder zomer*, - *Salvator Mededelingen Wieze*, 24, 2014, (81), p. 6-22.

AUTEURSREGISTER

Aarts, Julie 26
Adelmann, Gerhard 259
Amara, Michaël 116
Baele, Christophe 288
Bailly, Hyppolite 188
Bank, Jan 174
Bauters, Luc 48
Bauters, Ignace 264
Bavay, Lut 252
Beeckmans, Luk 11, 243, 261, 271, 305, 306, 342, 348
Bellens, Tim 268
Bertels, J. 103
Borghouts, Karin 313
Borloo, Chris 78, 183, 258, 326
Bostoen, Karel 235
Bourdeaudhui, Jozef 317
Brantegem, Herman 117, 118, 119, 120
Bruggeman, Jordi 345, 346
Bruyland, Herman 45, 104, 112
Buggenhout, P. 198
Buggenhout, Pieterjan 199, 330
Buts, Hugo 353
Buys, Jean-Claude 85
Callot, Vincent 313
Cassiman, Piet 175
Castelain, Rik 105
Caudron, Freddy 371
Cherretté, Bart 343
Cherretté, Marnix 2
Claus, Chris 106
Clemens, Theo 29
Cock, Marcel 15, 16, 17
Coppens, Jan 130, 314
Coppieters, J.P. 55
Cosijns, Roger 267
Cosyns, Eric 220, 221
Coun, Theo 13
Crabbe, Herman 121
d'Ursel, Baudouin 365
De Boeck, Dirk 381
De Chou, Freddy 130, 213, 354
De Clerck, Jan C.A. 67
De Clus, Liezelotte 26
De Coninck, Pieterjan 176
De Craene, Tim 177, 178
De Grom, Richard 64, 122, 328
De Jonge, Arnold 61
De Kegel, Joris 298
De Keyser, Dirk 123
De Knijf, Roger 74, 124, 125
De Lange, Sylvain 49
De Leenheer, Eric 23
De Loose, Willy 31, 100, 126, 127, 128, 137, 204, 216, 283, 310
De Maesschalck, Gust 331
De Maeyer, Wouter 343
De Meester, Johan 201
De Merlier, Dirk 289
De Mets, Rudy 65
De Mey, August 257
De Moerloose, Roger 32
De Moor, Romain 344
De Nijs, Eddy 56, 296, 382, 383, 384
De Pessemier 's Gravendries, Paul 266
De Prijck, Mieke 179, 180, 194, 195, 200, 202, 262
De Reu, Pieter 347
De Ridder, Lutgarde 269
De Rodder, Regina 129, 355
De Ro, Jacques 75, 130, 224, 253, 277
De Schamphelaere, Jozef 90, 91, 284
De Schryver, Fredy 44, 101, 131, 181, 196, 223, 244, 296, 332, 377, 384
De Smet, Anne 3
De Smet, Lucien 132, 192, 226, 297, 299, 385

De Sutter, Prosper 107
De Swaef, Jeroen 335
De Swaef, Walter 133
De Tant, Fernand 179, 180, 200, 202, 262
De Temmerman, Ludwig 49, 86, 134, 135, 315, 327, 356, 357, 358, 380
De Troyer, Roger 92, 136, 137
De Veirman, Mark 300
De Vogelaere, Annick 153
De Vos, Willy 81
De Vuyst, Julien 33, 93, 219, 237, 285, 359
de Wasseige, François-Emmanuel 307
De Wever, Bruno 318
Decraene, Ellen 30
Dekimpe, Bert 193, 242
Delmoitie, K. 198
Delmoitie, Koen 199, 308
Delsaux, Olivier 12
Demasure, Brecht 187
Denewet, Lieven 214
Depryck, Jos 247, 248, 249, 269, 391
Desmet, Ginette 153
Dierckx, Lies 346
Dierickx, Fons 114, 139, 189, 209
Dix, Brian 268
Donche, Pieter 366
Drossens, P. 97
Drossens, Paul 370
Duprez, Michel 333
Duquet, Frans 108, 210
Ennekens, Katherine 313
Ervynck, Gontran 225
Eyckerman, Peter 319
Fabri, Ria 268
Fauconnier, Daniël 82
Fonck, Antoine 369
Fosselle, Leo 34
Geeroms, Luc 316
Geldof, Norbert 140
Gerits, Jan 18, 286
Ghysens, Jos 371
Goeman, Freddy 66
Goeminne, Luc 372
Goossens, Geert 28
Goublomme, Alain 227
Haegeman, Philippe 265
Haemers, J. 103
Hendrikx, Ivo 201
Heyrman, Peter 57, 76
Hoeckman, Jan 301
Hoorens, Luc 182
Huylebroeck, Eddy 141, 142, 143, 144, 211, 290
Huylebrouck, Celestin 183
Huys, Paul 94, 95, 96
Igual, Michel 145
Jaspers, Jan 26
Kamp, J. 103
Klinckaert, Jan 26
Klinkenborg, Sigrid 343
Lammens, Dolf 275
Lemmens, Daniël 146, 153
Lemoine, Joëlle 102
Leroy, Daniël 201
Leyder, Dirk 98
Libens, Sebastien 57, 76
Liessens, Gerrit 36
Lombaert, Lien 48
Loockx, Kristof 147
Louies, Jan 245, 246, 302, 303
Luyten, Jo 58
Maes, Daphné 4
Marnef, Guido 29
Maroye, Marc 82, 87, 386
Meert, Dirk 269
Meganck, Agnes 321
Meiresonne, Lieve 148
Merckx, André 263
Mériaux, Charles 376
Mertens, Wenceslaus 322
Meylemans, Erwin 340
Miedema, Hersel 360
Moerman, Guy 88

Molein, Ingrid 241
Nohl, Herman 149
Ockeley, Jaak 150, 151
Olsen, Jan 152, 153, 154
Papin, Kristof 83
Pauwels, Pierre 120
Peeters, Jacques 236
Pee, L. 53
Podevijn, Dirk 392
Pots, Luc 21, 71, 203, 217, 311, 325
Praet, Dirk 254, 393
Praet, Patrick 184
Premereur, André 37, 59
Put, Eddy 29
Raes, Evy 313
Rasschaert, Alfons 155, 331
Rasschaert, Luc 22, 23
Reins, Natasja 346
Reyns, Natasja 345
Robijns, Luc 38, 274, 377
Roman, Frans 156
Roobaert, B. 336
Ryckbosch, Wouter 30
Saey, Guido 371
Schollaert 157
Schoon, Edmond 292, 361
Schoonjans, Roger 238
Simon, Nicolas 368
Souffreau, Georges L. 228, 229
Stevens, Dimitri 26
Strijpens, Hendrik 70
Stroobants, A. 39
Suenens, Kristien 60
Surdiacourt, Dirck 130, 207, 251, 349
Symoens, Bernard 116
Taelman, Evelien 343
Temmerman, Frieda 158
Temmerman, Willy 109
Thys, Walter 149
Timmerman, Hubert 239, 278
Toelen, Jan 212, 334
Tormans, Stijn 313
Triest, Achilles 159
Troch, Jan 250
Uytterhaegen, Lukas 190
Uyttersprot, Marc 191, 205, 276, 278, 279
Uyttersprot, Valère 72, 321
Valentijn, André 218, 234
Van Accoleyen, Peter 24
Van Biesen, Fred 293, 294, 394
Van Bockstaele, Geert 27
Van Cauwenberge, Christ 77
Van Cauwenbergh, Stijn 343
Van Daele, Lieven 161
Van Damme, Rik 68, 130
Van Damme, Theo 154
Van de Maele, Romain John 222, 339
Van de Perre, Dirk 47, 52, 305, 306, 374
Van de Velde, Frydda 162
Van den Bossche, Ariël 109
Van den Bossche, Herman 268
Van den Bruele, Annelies 280
Van den Nest, Gabriël 185
Van den Nest, Myriam 304
Van der Helst, Luc 46, 110, 281, 282
Van der Kelen, Ignace 230
Van der Linden, Marcel 73
Van der Schueren, Laurens 163
Van der Speeten, Jozef 164, 352
Van Dijck, M. 103
Van Driessche, Luc 206, 273, 395, 396
Van Droogenbroeck, Edgard 62
Van Durme, Luc 337
Van Dyck, Annemie 26
Van Elslande, Rudy 350, 367, 374
Van Hauwermeiren, Frederik 388
Van Hemelryck, Tania 12
Van Impe, Pierre 362
Van Isterdael, Herman 79
Van Langenhoven, Bart 5, 208, 363
Van Langenhoven, Maria 165
Van Liefferinge, Marc 221
Van Lierde, Yannick 130, 166, 167

Van Osselaer, Tine 215
Van Paepeghem, Willy 63, 40, 115, 329
Van Staey, Annick 345
Van Trimpont, Marc 8, 130, 186
Van Uffelen, Nick 26
Van Velthoven, Harry 69
Vande Winkel, Georges 9
Vandenheede, Marcel 168, 256
Vandeputte, Omer 201
Vander Mynsbrugge, Paula 41
Vanderstichele, Saskia 313
Vanhaesebrouck, Pieter-Jan 42, 193, 240
Verbeke, Patrick 169
Verbrugge, Vincent 54
Verdurmen, Inge 340
Verfaillie, Joke 99
Verhoosele, Françoise 50, 170
Verleyen, Wilfried (o.s.b.) 287
Verleysen, Walter 364
Vermeersch, Joren 84
Vermeir, Rik 270, 309, 398
Vermeiren, Luc 375
Vermoesen, Ben 111, 171, 172, 295, 378
Vermoesen, Reinoud 233
Vernaeve, Wilfried 6, 7, 9, 387
Verpaalen, John 231
Verschraegen, Matthys 113, 197, 338
Vrints, A. 103
Vuylsteke, Marc 25, 43, 80, 89, 379
Vynckier, Geert 268
Wagner, Anne 376
Wille, Danny 232
Wils, Lode 173, 351
Windels, Chantal 116
Witte, Els 389

PERSONENREGISTER

Agatha (H.) 25
Aloysius, Petrus 52
Anné (familie) 108
Anneessens, Charles 323
Arents, Joseph Anthonius 31
Baeten (familie) 244
Baisier, Eloi 207
Baisier, Jules 207
Baliques, Agnes 193
Baudonck, Robertus 287
Bauwens, Jules 119
Belpaire, Marie 153
Bijl (familie) 353
Bijl, Jan 353
Blanstreyn, Thibaut 213
Bouchenaere, Fernand 185
Bruggelinck, Livina 86
Bruyland, Jozef 35
Buijl, Pieter 196
Callebaut (familie) 396
Capéau (familie) 253
Carnewal (familie) 356
Caudron, Freddy 6, 7
Cayman, Lucas Aloysius 34
Cock, Benoît 277
Coen (familie) 78
Collie, Jean 60
Cooreman (familie) 67
Cooreman, Gerard 67
Cooreman, Victor 67
Coppejans, Frans 316
Coppens, Avidia 310
Coppens, Jozef 126
Couvreur, Leo 256

D'Arenberg (familie) 336
D'Hondt (familie) 108
D'Hont (familie) 357
Daens, Adolf 72
Daens, Pieter 72
David, Johanna 354
De Backer, Aloïs 71
De Baerdemaecker, Hendrick 121
De Baere, Johan 38
De Bock-Van den Abeele 202
De Boe, Herman 37
De Boeck, Evarist 45
De Brandt, Coleta 58
De Brouwer, Jozef 39, 176
De Clercq, Augusta 349
De Clercq, Frans 349
De Cock, Alfons 339
De Cock, Octaaf 154
De Cooman, Jan 266
De Croy, Jan 213
De Deyn, Louis 348
De Geyter, Paula 195
De Goux, Pierre 374
De Groot, Clementina 185
De Herder, Victor 177, 178
De Hovre (familie) 358
De Jung, Michel 213
De Kerpel, Maurice 110
De Keyser, Achiel 123
De Langhe (familie) 234
De Langhe, Antoon 47, 52
De Lestré (familie) 277
De Lestré-de Fabrickers, Benjamin 304
De Leuze, Marie Joseph 96
De Lichte, Jan 87
De Maeyer, Albert 176
De Maeyer, Aloïs 176
De Moyer, Arthur 207
De Munck, Etienne 323
De Muyter, Gerard 231
De Putter, Edgard 325
De Richardot, Claude 365
De Rijck, Luc 1
De Rouck, Cyrus 137
De Rouck, Irma 128
De Sadeleer, Emiel 127
De Saedeleer, Valerius 317
De Saint-Moris, Etienne 213
De Schepper (familie) 350
De Scheppere, Cornelis Duplicius 350
De Smul, André 177, 178
De Troyer, Judocus 92
De Vos (familie) 374
De Vos, Engelbertus 289
De Vos, Maurits 161
De Vos, Pieter 177, 178
De Vuyst (familie) 258
De Vuyst, Jan 326
De Wavrin (familie) 50
De Witte (familie) 361
De Wolf, Frans 176
De Wolf, Petronillla 95
Defrène, Remi 156, 179
Devroey, Lucas (OSB) 150
Diederik van Aalst 372
Du Bois dit Van den Bossche et d'Herdersem 104
Eeman, Romain 72
Eliart, Joseph 94
English, Joe 153
Eyckermans (familie) 319
Eyckermans, Albert Jean Leopold 319
Filips de Goede 213
Fillips Van den Elzas 84
Fonteyne, Florimond 72
Fromont, Marie Françoise 94
Fulco (aartsbisschop Reims) 375
Gabriëls (familie) 194
Gabriëls, Leo(n) 194
Gillis, Clara 152
Glorieux, Stefaan Modest 60
Goeffers, Julien 180
Gossaert, Jan 314

Gruuthuse (familie) 374
Gudula (H.) 375
Guillebert de Mets 12
Gwijde van Dampierre 49
Hardenberg, Albert 379
Henderickx (familie) 393
Huylebrouck, Celestin 183
Huylenbroeck, Albert 63
Iwein van Aalst 372
Karel de Grote 373
Keymeulen, Jan 40
Lameyse, Gustaaf René 256
Langelet, Aloïs 328
Lauwaert, Albert 243
Lauwereys, Jan Baptist 310
Le Lièvre, Marie Joanna 95
Leirens-Eliaert, Léon 392
Levrau, Bernard 42
Lissens (familie) 293
Mabilde (familie) 82
Magauran, Antonius 96
Maquestiau, Rachel 349
Marckx, Octaaf 393
Maria (H.) 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23
Martens, Louise 96
Massez, Albert 264
Meert (familie) 362
Meganck, Gustaaf 321
Melloy, Camille 153
Mercator, Gerard 379
Mertens (familie) 312
Mertens Van Dornicke 360
Meuris, Charles 143
Missiaen, Frederick 197
Molanus, Joannes 379
Monpays, Theodoor 216
Moyersoen, Romain 392
Naghel, Jacobus 13
Naghel, Petrus 13
Nohl, Herman 149
Paquay (familie) 253
Peleman, Jozef 100
Petronilla (H.) 292
Pieraert, Jules 207
Pieter Coecke van Aalst 235, 360
Prins, Pieter Wijbrand 61
Raman, Sylvie 155
Rasschaert, Herman 46
Redant, Hendrik 325
Renneboog, Jérome 318
Rochus (H.) 295
Roeland (familie) 65
Roels (familie)) 363
Roman, Jozef 68
Rousseau, Hubert 315
Sauger (familie) 319
Scepperus 350
Schailée, Frans 68
Scheens, Célina 230
Schepens, Célina 88
Schoorens, Maurice 41
Schuurmans, Denis 54
Schwartz, Robert 130
Seeuws, Zulma 252
Siroyt, Frans 325
Sneyssen, Corneille 213
Sonneville (familie) 297
Sorgeloos, Edgard 325
Stalmans 54
Stammeleer, Camiel 182
Sterck, Christiaan 47
Sterck, Christiaen 52
Stevens, Jos 323
Strymeirsch (familie) 297
Stubbe, Achiel 176
Taeleman, Amedée Jozef 137
Tas, Isidoor 142
Teirlinck, Herman 327
Temmerman-De Vos (familie) 158
Triest, Pieter-Jozef 159
Uuterwilghen, Hector 213
Uyttersprot (familie) 293
Van (der) Aa (familie) 374
Van Assche, Karel 109
Van Axel (familie) 374
Van Bourgondië (geslacht) 89

Van Boxstael, Kamiel 252
Van Cotthem, Alfons 164
Van Crombrugghe, Constant Guillaume 58
Van de Kerckhove, Isidoor 60
Van de Velde (familie) 364
Van de Walle, Martha 153
Van den Bossche (familie) 359
Van den Bossche, Beatrix (Nederbrakel 1784-1867) 380
Van den Dorpe, Ferdinand 381
Van Den Eycken, Alphonse 27
Van den Kornput, Johan 379
Van den Meerssche (familie) 293
Van der Eecken, Livinus 355
Van Droogenbosch, Remi(gius) 117
Van Gavere (familie) 367
Van Geldorp, Hendrick 379
Van Geluwe, Xaverius 197
Van Handenhove, Petrus Josephus 112
Van Holder, Judo 352
Van Houck, Dominicus 33
Van Houck, Jozef Gustaaf 33
Van Impe (familie) 362
Van Ingelgem, Kristiaan 320
Van Laethem (familie) 362
Van Laethem, Petrus 362
Van Landuyt, Franciscus 377
Van Landuyt, Joannes 377
Van Lierde, Engelbertus 36
Van Lippevelde, Marie Louise 74
Van Lul (familie) 253
Van Massemen (familie) 367, 374
Van Mello (familie) 354
Van Mol 64
Van Mortagne (familie) 367
Van Notax (familie) 367
Van Oudenhove, Jan-Baptist 261
Van Peteghem (familie) 367
Van Rossem, Karel 163
Van Vaerenbergh, Marie 311
Van Waeyenberghe, Godelieve 326
Van Wakken (geslacht) 89
Van Yedeghem (familie) 309
Vanden Staepele, Hippoliet 256
Vermassen, Valerie 369
Vermeire, Honoré 15
Verschaeve, Cyriel 153
Verstraeten, Antoon 219
Verstraeten, Leo 150
Vincq, Hubert 96
Vindevogel, Leo 351
Wenemar 375
Willem I 385
Woeste, Charles 392
Wuytens, Cornelia Coleta 95

PLAATSNAMENREGISTER

Aaigem 154, 216, 273
Aalst 1, 2, 3, 6, 7, 13, 30, 34, 38, 40, 41, 46, 52, 57, 58, 67, 70, 72, 73, 83, 84, 98, 105, 110, 130, 145, 148, 149, 160, 169, 176, 177, 178, 185, 188, 191, 215, 217, 222, 233, 245, 246, 247, 248, 249, 260, 268, 269, 272, 274, 300, 302, 303, 308, 312, 313, 316, 317, 318, 320, 330, 341, 343, 353, 368, 371, 372, 387, 391, 392, 397
Aalst (arrondissement) 188
Aalst (regio) 147, 177, 178
Aat 213
Affligem 287
Appels 176
Aspelare 305, 306
Asse 55
Baardegem 4, 53, 67, 109, 121, 151, 171, 172, 273
Balegem 91, 132, 170, 192, 210, 226, 273, 299, 385
Bavegem 210, 285
Beerlegem 162
België 15, 16, 187, 236, 259, 389
Berchem 102, 168, 193, 240, 242, 256
Berlare 141
Borchtlombeek 79
Borsbeke 11, 28, 237, 369
Bottelare 50
Brakel 308
Breendonk 163
Bremen 379
Brugge 10, 169
Brugge (bisdom) 176
Burst 88, 252
Damme 84
Deftinge 37, 59
Denderhoutem 21, 71, 136, 158, 203, 217, 219, 311, 325
Denderkaai (Aalst) 391
Denderleeuw 39, 40, 122, 176, 176
Dendermonde 53
Denderstreek 222
Denderwindeke 177, 178
Detroit 64
Diest 379
Dikkele 162
Diksmuide 123, 153
Duisburg 379
Duitsland 163, 259
Eke 350
Elsene 304
Elst 301
Ename 48, 105, 373
Erembodegem 281, 364
Erembodegem-Terjoden 81, 136
Erpe 175, 247, 345
Erpe-Mere 133, 247
Ertvelde 177
Etikhove 41, 62, 105, 215, 317
Europa 174
Everbeek 65, 82
Evergem 27
Gavere 98, 308
Gent 67, 147
Gent (bisdom) 176
Gentbrugge 32, 41, 225
Geraardsbergen 8, 12, 27, 58, 68, 75, 77, 94, 95, 98, 105, 130, 138, 167, 186, 188, 207, 213, 216, 217, 220, 221, 224, 251, 253, 265, 277, 304, 307, 308, 314, 319, 323, 337, 342, 349
Geraardsbergen (regio) 147
Gijzegem 35, 40, 55, 115, 205, 239, 307, 322, 324, 329
Gijzenzele 170, 228
Goeferdinge 106
Gontrode 90

Haaltert 31, 33, 39, 100, 126, 127, 128, 136, 176, 216, 217, 310
Heldergem 60, 92, 136, 137, 283
Herdersem 4, 104, 114, 139,165, 171, 189, 198, 199, 209, 339, 375
Herne 13, 51
Hertshage (Aalst) 391
Herzele 11, 60, 78, 176, 227, 258, 308, 326
Hillegem 11, 237
Hofstade 39, 40, 45, 63, 176, 205, 239, 276, 278, 279, 344
Hopmarkt (Aalst) 341
Horebeke 87, 129
Hundelgem 162
Ieper 117
Impe 39, 176, 388
Kamerijk 376
Katanga 68
Kerksken 136, 137, 216, 298
Keulen 20, 24
Klemskerke 176
Kluisbergen 41, 240, 390
Kokerij (Meldert) 163
Kwaremont 102, 123, 242
Land van Aalst 105
Landskouter 90, 170, 297
Lede 5, 14, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 85, 140, 208, 247, 273, 291, 388
Ledeberg 176, 177, 178
Lessen 213, 368
Letterhoutem 210, 228
Leupegem 240, 317
Leuven 153, 379
Liedekerke 161, 216
Lilare (Oudenhove) 366
Lobbes 106
Lovendegem 176
Maarke 89
Maarke-Kerkem 105
Maarkedal 289
Massemen 53
Mechelen 98
Meerbeke 96
Meilegem 162
Meldert 4, 109, 111, 150, 163, 214, 232, 292, 295, 361, 378
Melle 58, 146, 148, 152, 153, 154, 238, 273, 288, 308
Mere 40, 381
Merelbeke 241, 308
Mespelare 53
Michelbeke 87, 135, 166, 357
Molen Ter Eken (Munkzwalm) 229
Moorsel 4, 53, 109, 112, 171, 212, 293, 294, 308, 334, 394
Moortsele 91, 170
Moregem 176
Munkzwalm 96, 113, 162, 229
Nederbrakel 49, 87, 156, 176, 179, 214, 280, 315, 356, 357, 358, 366, 380
Nederland 259
Nederlotharingen 376
Nederzwalm 162
Nieuwerkerken 44, 56, 101, 107, 131, 181, 196, 223, 244, 282, 296, 332, 362, 377, 382, 383, 384
Nieuwpoort 84, 161
Ninove 47, 52, 98, 130, 161, 188, 203, 216, 217, 286, 308, 337
Ninove (regio) 147
Nukerke 25, 41, 80, 379
Okegem 117, 118, 119, 120, 159, 164, 184, 352
Onkerzele 15, 16, 17, 215
Oordegem 148, 388
Oost-Vlaanderen 76, 116, 178
Oostakker 177, 178
Oosterzele 170, 210, 297
Opbrakel 86, 180, 213
Opdorp 35
Oudenaarde 97, 370
Overboelare 213
Papegem 388
Parike 82

Paulatem 162
Pollare 214, 267, 374
Ressegem 11, 218, 234, 271, 273
Réunion 319
Rieme (Ertvelde) 177
Roborst 162
Ronse 41, 49, 60, 94, 96, 177, 178, 264, 350, 351
Ronse (regio) 177, 178
Rozebeke 162, 335
Ruien 42, 102, 168, 240, 242
Saragossa 113
Scheldewindeke 91, 170, 210, 297
Schellebelle 340
Schendelbeke 213, 217, 354
Schoonaarde 141
Sint-Annabrug (Aalst) 391
Sint-Antelinks 11, 66, 305, 306
Sint-Blasius-Boekel 162
Sint-Denijs-Boekel 162, 197, 338
Sint-Kathelijne-Lombeek 79
Sint-Kornelis-Horebeke 49, 154, 355
Sint-Kwintens-Lennik 352
Sint-Lievens-Esse 11, 66, 182, 359
Sint-Lievens-Houtem 108, 210, 230
Sint-Maria-Horebeke 43, 61
Sint-Maria-Lierde 87
Sint-Maria-Oudenhove 87, 95
Sint-Martens-Lierde 177, 178
Sint-Niklaas 176
Smetlede 60, 388
Steenhuize 213, 243, 261, 271, 348, 365
Steenhuize-Wijnhuize 11, 66, 273
Steenstrate 164
Strijpen 231
Ter Eken (Munkzwalm) 229
Ukkel 176
Velzeke 105, 356
Viane 59, 308, 366
Vlaanderen 26, 98, 99, 201
Vlekkem 36, 93
Vlierzele 157, 210, 284
Vloesberg 86
Vurste 95
Wachtebeke 337
Wanzele 363, 388
Welle 64, 72, 122, 321, 328
West-Vlaanderen 178
Wezel 42
Wichelen 74, 124, 125, 142, 143, 144, 155, 211, 254, 255, 257, 273, 275, 290, 331, 340, 346, 393
Wieze 206, 250, 263, 270, 309, 395, 396, 398
Wijnhuize 237
Woubrechtegem 11, 66, 183
Zandbergen 266
Zarlardinge 366
Zegelsem 134, 194, 195, 200, 202, 262, 327
Zottegem 216, 308, 366
Zottegem (Land van) 190
Zottegem (regio) 147
Zulzeke 102
Zwalm 308, 333
Zwarte Hoek (Aalst) 391
Zwarte Zustersstraat (Aalst) 312
Zwijveke (Dendermonde) 53

INHOUD BIBLIOGRAFIE 2014 volgnr.

0. ALGEMEENHEDEN 1 - 12
Erfgoedverenigingen (008)
Bibliografieën van tijdschriften (014)
Vakbibliografieën (016)
Verenigingen (06)
Roepstenen (07)
Manuscripten (09)

1. FILOSOFIE. PSYCHOLOGIE --

2. GODSDIENST 13 - 62
Bijbel (22)
Heiligen. Heiligenverering.Verschijningen (235.3)
Kerkelijkekunst (246)
Kerkklokken (247)
Broederschappen (255)
Parochies. Pastoors (262)
Liturgie (264)
Missionering (266)
Christelijke religieuze ordes (271)
Protestantisme (283/289)

3. SOCIALE WETENSCHAPPEN 63-219
Demografie. Migratie (314)
Politiek (323)
Kolonialisme (325)
Politieke partijen en bewegingen (329)
Arbeid (331.5)
Coöperaties. Gilden (334)
Financiën. Belastingen. Penningkohieren (336)
Handel (339)
Recht (34)
Criminaliteit (343.3)
Contracten (347)
Erfrecht. Staten van goed (347.6)
Rechtscolleges (347.99)
Politie. Rijkswacht. Civiele bescherming (351.74)
Stadsgeschiedenis. Gemeentebesturen. Plaatselijk bestuur.

Heerlijkheden (352)
Krijgsgeschiedenis (355)
Wereldoorlogen (355 WOI / 355 WOII)
Sociale zorg. Armenzorg. Ouderenzorg. Ziekenzorg (36)
Onderwijs (371)
Jeugdverenigingen (374.3)
Vrijetijdsbesteding. Toerisme (379.8)
Huwelijken (392.5)
Herbergen (392.8)
Dodengebruiken. Begrafenissen. Bidprentjes (393)
Feesten. Kermissen. Markten. Verenigingeleven (394)
Volksverhalen. Volksgeloof (398)
Volksspelen (398.5)
Marktliederen (398.8)

5. WETENSCHAPPEN 220-223
Ecologie. Milieuhinder (504)
Waterlopen (556)

6. TOEGEPASTE WETENSCHAPPEN 224-265
Openbare hygiëne. Ongevallen (61)
Molens. Rosmolens. Watermolens. Windmolens (620.9)
Wegenbouw (625)
Landbouw (63)
Slagerijen (637)
Boekdrukkunst. Uitgeverij (655)
Openbaar vervoer. Fietsverkeer. Spoorwegverkeer (656)
Scheepvaart (656.6)
Postwezen. Postkaarten (656.8)
Fabrieken (662)
Bier. Brouwerijen (663)
Tabakindustrie. Sigarenmakers (663.97)
Levensmiddelen. Bakkerijen. Snoep (664)
Metaalindustrie (669)
Lavendel (67)
Houtbewerking (674)
Textielindustrie (677)
Muzieinstrumentenbouw (681.8)
Drogisterij. Kledingindustrie (687)
Faiencetegels (691.4)
Voetschrapers (692)

7. ARCHITECTUUR. KUNST. MUZIEK. SPORT. TONEEL 266-330

Kunstenaars (7.071)
Stratengeschiedenis (711.5)
Tuinen (712.26)
Kerkhoven. Begraafplaatsen (718)
Restauraties (72.025)
Openbare gebouwen. Commerciële gebouwen. Kiosken (725)
Gedenktekens. Monumenten. (725.94)
Kerken. Kapellen (726.5)
Grafmonumenten (726.8)
Pastorieën (726.9)
Woningen (728)
Burchten. Mottes. Kastelen (728.8)
Kantnijverheid (745.52)
Winkelinterieurs (747)
Schilderkunst (75)
Muziek. Muziekinstrumenten (78)
Sport (79)
Bioscopen. Film (791.4)
Toneel. Cabaret (792)

8. TAALKUNDE. LITERATUUR 331-339

Dialecten (800.87)
Toponymie (801.311)
Literatuur (82/89)

9. ARCHEOLOGIE. BIOGRAFIE. GENEALOGIE. GESCHIEDENIS 340-398

Archeologie (902)
Archeologie van middeleeuwen en moderne tijden (902.033)
Archeologie van prehistorie en oudheid (903)
Cartografie (912)
Biografie (929)
Genealogie (929.5)
Adel (929.7)
Diplomatiek. Oorkondenleer (930.22)
Parochiearchieven (930.252)
Rechterlijke archieven (930.253)
Geschiedenis (94)
Geschiedenis van de middeleeuwen (94.033)
Geschiedenis van de moderne tijden (94.034)
Geschiedenis 1787-1815 (94.034/035)
Geschiedenis van de negentiende eeuw (94.035)
Geschiedenis van de negentiende en twintigste eeuw (94.035/036)
Geschiedenis van de twintigste eeuw (94.036)

AUTEURSREGISTER p. 219
PERSONENREGISTER p. 222
PLAATSNAMENREGISTER p. 226

Georges Vande Winkel
Heirebaan 107
9400 Ninove-Denderwindeke

Wilfried Vernaeve
Brouwerijstraat 39
9300 Aalst

DE ROELANDERS EN DE DAENSISTISCHE BEWEGING: EEN SOCIAAL-POLITIEKE OPSTAND IN VLAANDEREN, BUITEN HET SOCIALISME OM

Frans-Jos VERDOODT

In 1903 publiceerde de Russische schrijver N. Séverov in het tijdschrift *Vestnik Evropy* (De Bode van Europa) de roman *De verkiezingen te Scheerbeek. Een Vlaamse zedenschets*. De auteursnaam was het pseudoniem voor de Russische notaris N.P. Orlóv (1850-1908 ?), die (als sympathisant van de politieke oppositie) in ongenade viel bij het regime van tsaar Alexander III - de voorlaatste tsaar van Rusland - en daarom zijn land moest verlaten. Via Parijs kwam hij terecht in Brussel. Blijkbaar verstoken van geld en goed, trachtte hij als schrijver van zijn pen te leven. Behalve in Brussel, verbleef hij waarschijnlijk enige tijd op enkele locaties is Oost-Vlaanderen.[1]

Het waren precies zijn omzwervingen in die laatste provincie, toentertijd sociaal-economisch de meest labiele en oproerige regio in Vlaanderen, die de antiklerikale, sociaal geëngageerde en sarkastisch ingestelde Séverov inspireerden tot zijn *Vlaamse zedenschets*. Het is duidelijk dat vooral het bittere sociale relaas van August De Winne, *A Travers les Flandres. Avec une lettre préface par Ed. Anseele* (Gent, 1902) een zeer herkenbare invloed heeft uitgeoefend op het oeuvre van Séverov. Toch lijken zijn beschrijvingen welhaast het spiegelbeeld te zijn van sommige geschriften van twee andere Oost-Vlaamse tijd- en geestesgenoten: de succesrijke romancier Cyriel Buysse (1859-1932) en de literair minder performante Hector Plancquaert (1863-1953). Beiden waren auteurs van scherpe zedenschetsen over het politieke reilen en zeilen in het vrome, semifeodale en semigeïndustrialiseerde Vlaanderen.

De eerste beschrijft in zijn *'n Leeuw van Vlaanderen* (1900) hoe in zijn plattelandse omgeving een bijna apocalyptische verkiezingsstrijd

1 N. Séverov, *Verkiezingen te Scheerbeek. Een Vlaamse zedenschets. De tekst geaccentueerd, toegelicht en deels vertaald. Bronnen en documenten, door J.L. Scharpé,* Betekom, 2013. De plaatsnamen 'Scheerbeek', 'Nijlbeek' hebben duidelijk betrekking op de Aalsterse stadsdelen Schaarbeek en Mijlbeke, niet in de laatste plaats omdat Séverov, herhaaldelijk naar de electorale strijd van figuren als priester Adolf Daens verwijst. Die (uitgesproken volks-proletarische) wijken verwierven overigens een bijna iconische betekenis in de sociale geschiedenis van die stad, quasi ononderbroken vanaf de tijd van priester Daens tot Louis-Paul Boon.

moet worden gevoerd door enkele kleine burgers die niet langer het katholieke, maatschappijbevestigende gezag in het dorp willen erkennen, omdat zij dat gezag beschouwen als geestdodend en extreem asociaal. In die figuren herkent men overigens de flamingantisch-christendemocratische leiders Hector Plancquaert en diens aanvankelijke compagnon de route Léonce Duca(s)tillon (1869-1941).

In zijn *Jan Vleminx. Een verhaal uit de tijd van de Opkomst der Christene Democraten in Vlaanderen* (1910, na de eerdere publicatie in het weekblad *Het Recht*)) etaleert Hector Plancquaert op zijn beurt breeduit het soort electorale verwikkelingen waar ook zijn antiklerikale geestesgenoot Buysse naar refereert in zijn *'n Leeuw*.... Plancquaert strooit daarenboven zout in de katholieke wonde, door aan zijn roman nog een tweede ondertitel mee te geven: *Niet de godsdienst maar de Katholieke leiders vormen mindere rassen*. De auteur legitimeert overigens meteen die felle uithaal door die 'mindere rassen' te beschrijven: slachtoffers van miskenning, vernedering, armoede, achterlijkheid, minderwaardigheid en onmondigheid en analfabetisme. Dat alles, motiveert hij verderop, wordt in stand gehouden door de feodale en franskiljonse katholieke clerus en door de alleenheerschappij van de katholieke regeringen. Erg genuanceerd klinkt dat alles niet, maar het ontluisterende beeld is anderzijds wel herkenbaar doorheen de naturalistische literatuur en iconografie van het bekende *arm Vlaanderen*. Daarenboven won in die dagen de houding veld dat schrijvers en journalisten hun afkeurende stem moesten verheffen. De titels van de tijdschriften kondigden overigens die rol aan: Klokke Roeland, De Klauwaert, De Klok, Ons Recht, De Vrije Vlaming, De Werker, De Witte Kaproen enz.

Op het eerste gezicht lag de romantisch-literaire visie van Hendrik Conscience (1812-1883) op de emancipatie van de Vlaamse bevolking - verspreiding van beschaving, naarstigheid en berusting[2] - reeds helemaal achter de rug in de literatuur. Sociaal-kritsche literatoren zoals Eugeen Zetternam (1826-1855) en Domien Sleeckx (1818-1901) hadden die visie intussen immers ingehaald. Maar dat was meer schijn dan werkelijkheid: in 1912 liep Vlaanderen nog storm bij de viering van het eeuwfeest van Consciences geboorte. De sociaal en politiek opstandige pennen bleven meer uitzondering dan regel in Vlaanderen.

2 L. Boeva, *Pour les Flamands la même chose. Hoe de taalgrens ook een sociale grens was*, Gent, 1994, blz. 38.

Vlaanderen was Wallonië niet, maar de schok van het Waalse werkliedenoproer van 1886 trilde ook in Vlaanderen na

Na het bloedige werkliedenoproer in de lente van 1886 in Luik, in de Borinage - en tenslotte ook in steden als in Namen en Dinant - , had het Zuiden van België inmiddels zijn *Wallonie née de la grève* gekend. De grotendeels athëistische, 'godloochenende' socialistische werkliedenbeweging vervulde daarin de rol van katalysator.[3] Onder de stuwing van Luikse priester Antoine Pottier (1849-1923) en de Luikse hoogleraar Godfried Kurth (1847-1916), hadden enkele kernen van gelovigen, gesteund door de Luikse bisschop, de dramatische betekenis van dit motorisch moment begrepen, zowel voor het sociale als voor de religieuze heil van de gemeenschap.[4] Dat leidde in 1893 tot de stichting van de *Ligue démocratique chrétienne,* wat de facto de geboorte werd van de Belgische *christendemocratie* als politieke beweging. Het verschijnen van de pauselijke 'sociale' encycliek *Rerum Novarum* in 1891 had hierbij alvast een invloed ten gunste uitgeoefend. Hij bezorgde de eerste christendemocraten een wapen in de strijd tegen de snelle opgang van de socialistische beweging én tegen het radicale katholieke conservatisme, al betwistte die laatste groep van invloedrijke katholieken dat die pauselijk brief moest worden beschouwd als een vingerwijzing naar hun eigen houding inzake de sociale problematiek.

In Vlaanderen ontwikkelden de opstandige symboolfiguren 'Robert' uit *'n Leeuw van Vlaanderen* en 'Jan' uit *Jan Vleminx* zich niet na een dramatisch sociaal-politiek schokeffect dat vergelijkbaar was met de gebeurtenissen in Wallonië. Dat proces verliep eerder langs de lijnen van de geleidelijkheid, al lieten de feiten van 1886 natuurlijk ook in Vlaanderen hun sporen na.

Wat men later niet ten onrechte als een ontluikende *opstand* in Vlaanderen zou beschouwen, bezat toen vooral de betekenis van een maatschappelijke malaise binnen een hoofdzakelijk kleine burgerij, die in de regel gelovig was, al stamde zij wel eens uit een libertijnse, open liberale traditie. Tegen de achtergrond van de precaire sociaal-culturele werkelijkheid die hen omringde, ontwikkelden velen onder hen geleidelijk een gevoel van 'verlating' ten opzichte van de

3 M. Bruwier, N. Caulier-Mathy, Cl. Desama , P. Gérin e.a., *1886. La Wallonie nee de la grève ?,* Brussel,1990.

4 Tijdens de verkiezingsstrijd van oktober 1894, schreef de christendemocratische priester Auguste Ceuppens uit Verviers aan de roelanders: "Indien er ook geen gevaar van socialisme te vrezen ware, zei mij een beroemde hoofdman eerstdaags, zouden wij, priesters en leken toch verplicht zijn van 's volks rechten voor te staan" (*De Democraat,* 7 oktober 1894).

gezagsstructuren van de confessioneel ongemengde (katholieke) samenleving, die zij voordien nochtans quasi probleemloos hadden aanvaard. Concreet richtte die verlating zich dus tegen de katholieke gezagsdragers met wie zij rechtstreeks werden geconfronteerd, inzonderheid tegen de lagere en de ietwat hoger gesitueerde clerus.

Die kleine burgerij van geneesheren, onderwijzers, middenstanders, (ontwikkelde) landbouwers en kleinschalige nijveraars werd in sterke mate beïnvloed door de principes van de Verlichting. Maar anderzijds achtten diezelfde klassen een breed gedragen democratische toekomst toch vooral mogelijk via de restauratie van de *christelijke* onderstroom van het katholicisme. De Kerk kon daar haar centrale positie als instituut blijven bezetten op voorwaarde dat zij afstand deed van haar dominante stijl en meer oog zou hebben voor de sociale en culturele noden van 'het volk'.

De dragers van dit gedachtegoed, die zichzelf de *volksmannen* en de tegenstanders de *behouders* noemden, waren vaak tegelijk geëngageerd in de Vlaamse beweging, die zich anderzijds hoofdzakelijk bleef toespitsen op de culturele emancipatie van de gemeenschap en slechts behoedzaam - en vooral in antisocialistische zin - opschoof in de richting van de politisering van de sociale problematiek die hen nochtans mishaagde.

Een en ander leidde ertoe dat het antisocialisme en de Vlaamsgezinde Landdagbeweging vooralsnog de enige speerpunten vormden van de sluimerende opstand. Beide bewegingen creëerden anderzijds wel de dissidente humuslaag waarin die opstand zich kon ontwikkelen en toeleven naar het beslissende keerpunt in de sociaal-politieke geschiedenis van België, nl. de doorvoering van het algemeen meervoudig stemrecht tijdens de periode 1893-1894. Vanaf dat keerpunt ontstond een openlijk *politiek* conflict tussen gelovige conservatieven en gelovige progressisten, onderling gesplit in radicalen en pragmatici en met de hoogste kerkelijke leiders als scheidrechters. Maar zelfs met de mythische encycliek *Rerum Novarum* in de hand, konden die prelaten de regels van het spel niet afdwingbaar maken, niet in de laatste plaats omdat zijzelf onderling verdeeld waren over de keuzen die moesten worden gemaakt. Over één punt waren zij het anderzijds wel eens onder elkaar: nl. over de absolute politieke eenheid van de katholieke gemeenschap. Door hun vasthoudendheid in dit absolute principe creëerden zij uiteraard het stigma van de dissidentie voor heel wat progressieve, in gewetensnood verkerende groepen van gelovigen.

De speerpunten van de opstand

In die dissidentie ontwikkelden zich drie radicale kernen: de *roelanders,* de *daensisten* en de *plancquaertisten*. Waarom dit proces zich uitgerekend in Oost-Vlaanderen situeerde, blijft voorlopig nog een open vraag. Mogelijk ligt de verklaring in het open liberale karakter van de regio. Maar dit stelling vormt vooral een hypothese, waarrond nog diepgaander onderzoek vereist is.

De belangrijkste radicale kern was die van roelanders, die zich vanaf 1891 in de streek van Ninove-Denderhoutem-Denderleeuw groepeerden rondom het weekblad *Klokke Roeland*.[5] De advocaat Aloïs De Backer (1858-1904) uit Denderhoutem, de advocaat Prosper De Pelsmaeker (1867-1946) uit Denderleeuw, de landmeter en drukker-uitgever Frans Sterck (1865-1896) uit Aspelare, de geneesheer Hilaire VandeVelde (1855-1913) uit Aspelare en de herenboer-advocaat Jan-Baptist Vanlangenhaeken (1850-1908) uit Appelterre waren daar de eerste spilfiguren. Zowel De Backer als Vanlangenhaeken waren reeds politiek actief: de eerste als onafhankelijk katholieke gemeenteraadslid, de tweede als onafhankelijk provincieraadslid. Hun kern zou vrij snel uitgebreid worden met enkele andere persoonlijkheden die in belangrijke mate hun stempel zouden drukken op de beweging: de smid Frans Lambrecht (1858-1906) uit Outer en de drukker Petrus Van Schuylenberg (1872-1963) uit Ninove. Met uitzondering van Frans Lambrecht - die wel een bedrijvige kracht zou worden in de beweging -, stonden al de genoemden in 1893 aan de wieg van de *Christene Volkspartij,* de eerste christendemocratische politieke partij in Vlaanderen.

Via de stichting van die partij verbonden de roelanders hun politieke ambities met die van gebroeders Adolf en Pieter Daens (1839-1906/1842-1918) uit Aalst. Intussen was er tevens een verbinding ontstaan tussen de roelanders en de nijveraar (en latere advocaat) Hector Plancquaert (1863-1953) uit Zomergem/Gent. Die derde factor van de beweging zou ook de meest radicale worden; hij zou overigens de hele beweging overleven. Dat laatste dient daarenboven in meer dan één betekenis te worden begrepen. Met uitzondering van een lokale lijst (Denderhoutem

5 Het eerste nummer van het blad verscheen op 6 september 1891. Het blad werd achtereenvolgens gedrukt te Ninove bij Désiré Anneesens (tot eind 1892), vervolgens bij Frans Sterck (tot 1895), dan bij Jan Baptist De Boitselier (tot 1898) en ten slotte bij Petrus Van Schuylenbergh. Deze verhuisde naar Aalst in 1901. Het blad bleef bestaan tot 1914, maar had vanaf 1905 geen binding meer met de daensistische beweging (F. Van Campenhout, *Lexicon van de Daensistische Beweging,* Gent-Oostakker, 1993, blz. 102-103).

Zondag 14 Juli 1895. — Oplage : 6575. — Vijfde Jaar. — N° 28.

KLOKKE ROELAND

ORGAAN DER CHRISTENE VOLKSPARTIJ

ALLES VOOR EN DOOR HET VOLK

Uitgever : LODEWIJK LONTINGS.

Men schrijft in bij drukker J.-B. De Boitselier, Geerardsbergschestraat, N° 5, Ninove.

ABONNEMENTSPRIJS, vooraf betaalbaar :
Per jaar : 2,50 fr. ; 6 maanden : 1,50 fr. ; Een nummer : 5 centiemen.

ANNONCENPRIJS PER DRUKREGEL, vooraf betaalbaar :
Gewone 15 cent. — Dikwijls herhaalde bij overeenkomst. — Reklamen 30 c. — Voorsteden 1 fr.

Drukwerken ten bureele gedrukt zullen op verzoek koosteloos in het blad ingelascht worden. — Alle briefwisselingen moeten franco en behoorlijk ondertekend toegezonden worden.

Kop van het weekblad *Klokke Roeland*.
(Digitale Krantenarchief D.A.D.D. vzw - Stadsarchief Aalst)

1964), was de daensistische beweging als politieke factor geheel verdwenen toen Plancquaert in 1953 overleed. Daarenboven was de eigenlijke daensistische partij in 1933 quasi geheel opgegaan in het Vlaams Nationaal Verbond (VNV), een evolutie waartegen Plancquaert zich had verzet door - samen met Karel-Leopold Van Opdenbosch (1867-1940) en enkele andere vooraanstaande daensisten - een nieuwe daensistische partij op te richten. Die partij ging echter roemloos ten onder bij de parlementsverkiezingen van 1936. Exit dus ook Hector Plancquaert als de laatste der pioniers van de beweging.[6]

Verwarring onder de kerkelijke overheden

Kerkelijk-binnenskamers ontstond er sinds 1893 danige verdeeldheid en dus verwarring onder bisschoppen omtrent de houding die zij zouden aannemen tegenover de smeulende opstand binnen de gelovige gemeenschap. De bisschoppen van Luik en Doornik toonden zich het gevoeligst voor de christendemocratische aanspraken, de bisschoppen van Namen en Brugge waren fervent antigezind, de aartsbisschop (en bisschop van Antwerpen-Brussel-Mechelen) en de bisschop van Gent neigden in de richting van hun collega's uit Doornik en Luik. Voor de bisschop van Gent (Antoine Stillemans, 1832-1916) waren de kaarten bijzonder moeilijk geschud: uitgerekend binnen *zijn* diocees bevonden zich de hierboven beschreven speerpunten van de opstandige beweging, terwijl hij daarenboven een aanslepend en ontluisterend disciplinair conflict uitvocht met priester Adolf Daens.

6 De laatst overlevende pionier van de beweging was eigenlijk Petrus Van Schuylenbergh (1872-1963), maar die had de beweging reeds verlaten in 1904. Na een conflict met Pieter Daens was hij overgestapt naar de katholieke partij, waar hij nog een parlementaire loopbaan kon uitbouwen.

Hierbij nadrukkelijk gestuurd door de instructies vanuit het Vaticaan, zouden de bisschoppen formeel eensgezind elke dissidentie en haar aanhang veroordelen, meestal via de 'herderlijke brieven' en de 'vastenbrieven', die werden voorgelezen vanaf de kansels.

Hoe lager de rang van de clerus, hoe vaker dit 'veroordelen' echter leidde tot waarachtig brandmerken. Mede daardoor kleefden aan de radicale christendemocraten vooral negatieve connotaties: christendemocraten, groene socialisten en flaminganten, carrièristen en scheurmakers van de katholieke rechterzijde. Zo'n beeld is natuurlijk nooit absoluut en er bestonden ook 'petits vicaires', al waren die zeer weinig talrijk. Ik heb er in het arrondissement Aalst twee kunnen tellen onder de seculiere geestelijkheid (de priesters Willems en Van den Abeele), tegenover tientallen die nadrukkelijk anti ageerden. In de kloosters en de congregaties was het beeld niet anders, evenmin als bij de jezuïetenpaters van het college in Aalst.

Een nieuwe plooi

Tussen 1905 en 1910 viel de betekenis van de hierboven vermelde, negatieve en stigmatiserende begrippen echter in een nieuwe plooi: de Vlaamse kwestie bereikte de politieke agenda en de 'katholieke' christendemocraten traden toe tot de meerderheid, die zelfs een 'meerderheid van katholieke eendracht' zou worden genoemd. Tot die meerderheid behoorde voortaan onder meer de invloedrijke Gentse gematigd progressieve politicus Arthur Verhaegen (1847-1917), die steeds had kunnen rekenen op de steun van zijn bisschop. Verhaegen gold intussen als een christendemocraat, daar waar hij in 1900 nog aan de journalisten gemeld dat hij een *katholieke democraat* wenste te worden genoemd.

Met de opgang van de Antwerpse politicus Frans Van Cauwelaert (1880-1961) als spilfiguur trad uiteindelijk ook het katholieke flamingantisme in de arena van de politieke macht en dus in de legitimiteit. Van Cauwelaert zou in 1910 volksvertegenwoordiger worden, in opvolging van Edward Coremans (1835-1910), die gedurende meer dan veertig jaar de katholieke Vlaamsgezinde-van-dienst was geweest in het Belgisch parlement.

De pragmatische christendemocratie en het katholieke flamingantisme vormden parallelle emancipatorische stromingen die voor de Eerste Wereldoorlog nauwelijks toe waren aan enige vorm van osmose.[7]

7 H. Van Velthoven, *Scheurmakers & Carrieristen. De opstand van christen-democratenen katholieke flaminganten. 1890-1914*, Kalmthout, 2014.

Grafmonument van Aloïs De Backer, in 1905 opgericht op het kerkhof van Denderhoutem, waar het nog aanwezig is. Op de herdenkingsplaat staat:

Hulde
der christene
democraten
aan
hunnen vriend
ADV. DE BACKER
volksvertegenwoordiger
voor het
arrondissement
Aalst

—

1900-1904

Het koperen medaillon is getekend G. Vandevoorde. Georges Vandevoorde (Kortrijk 1878-Anderlecht 1964) ontwierp eveneens de medaillons van priester Daens en Pieter Daens op het Daensgrafmonument (1908) op de stedelijke begraafplaats te Aalst.
(foto's en informatie grafmonument: Dirk Van de Perre)

Grafmonument van Frans Lambrecht, dat zich van 1907 tot 1977 op het voormalige kerkhof aan de O.-L.-Vrouwkerk te Ninove bevond. Met de ontruiming van het kerkhof werd het monument in 1978 overgebracht naar het dorpsplein (thans Smid Lambrechtplein) te Outer. Op de herdenkingsplaat staat:

Hulde der
christene demokraten
aan hunnen leider
SMID LAMBRECHT
in leven bestuurder der
Vrije Klok
1858-1906

De *Vrije Klok* (1905-1912) was het blad van de 'christene demokraten', als vervanger van *Klokke Roeland*. Smid Lambrecht was er tot aan zijn dood de hoofdredacteur van.

Het koperen medaillon met de afbeelding van Smid Lambrecht is van latere datum dan het monument en is gedateerd 1-3-1938 en getekend E. J. De Bremaecker. Eugène J. De Bremaecker (Brussel 1879-Etterbeek 1963) was een belangrijk Brussels beeldhouwer en medailleur.
(foto's en informatie grafmonument: Dirk Van de Perre).

De middenpositie van de daensistische beweging

Dankzij haar flamingantische en christendemocratische component, zorgde de daensistische beweging wél gedurende enige tijd voor de verbinding tussen gematigde christendemocraten en katholieke flaminganten. Die osmose kende anderzijds een zwakke schakel, nl. haar beperkte rol in het parlement. Aloïs De Backer werd in 1900 verkozen en zetelde in Brussel als een goed presterend en algemeen aanvaard kamerlid, maar hij overleed in 1904 en werd opgevolgd door Pieter Daens, wiens invloed beperkt was. Priester Adolf Daens van zijn kant zetelde van 1894 tot 1898 en van 1902 tot 1906, maar vooral tijdens de laatste periode was hij nog slechts een schim van zichzelf, gekweld door ziekte en door de kerkelijke straffen die leidden tot een feitelijk ostracisme uit de kerkelijke gemeenschap. Pieter Daens bleef tot bij zijn dood in 1918 parlementslid. Hij werd vanaf 1912 gesecondeerd door priester Florimond Fonteyne (1856-1923) uit Brugge, maar het daensistische duo zorgde alleszins niet voor een doorbraak van de beweging op nationaal niveau. Dat een sterke figuur als Hector Plancquaert nooit parlementslid werd, hield zowel verband met het vrij wisselvallige karaker van de betrokkene als met diens electorale tegenslagen.[8] Overigens bestond er geen zekerheid of Plancquaert de grote verwachtigen die in hem gesteld werden zou hebben ingelost. Waarschijnlijk wel, maar zoiets blijft altijd een if-verhaal. Tenslotte wijst de geschiedenis uit dat de gebroeders Daens een paradoxale rol hebben vervuld als leidende figuren van de beweging: hun populariteit zorgde permanent voor een zekere electorale basis, maar anderzijds stonden zij de personele verbreding van de partij in de weg. De roelanders en de plancquaertisten werden daardoor alleszins afgeremd in hun ambities. En met hen ook de gehele daensistische beweging.[9]

Frans-Jos Verdoodt
Massemensesteenweg 312 A
9230 Massemen

8 Voor de betekenis van Hector Plancquaert, zie F.-J. Verdoodt, *Herdenkingsjaar Hector Plancquaert (1863-1953). Daensistisch politicus vóór, tijdens en na Daens*, in *Het Land van Aalst*, 65e jr., 2013, nr. 2, blz. 121-138.

9 Parallel verschijnt van F.-J. Verdoodt, *De daensistische beweging: een sociaal-politieke opstand in Vlaanderen buiten het socialisme om*, in *Wetenschappelijke tijdingen op het gebied van de Vlaamse beweging*. jg. 74, 2015, 3, blz. 280-291.

SIGNALEMENT

André PREMEREUR, *Om Christus' Liefde in Christus' Rijk, Geschiedenis van de Congregaties van Zusters van de H. Vincentius a Paulo te Deftinge en te Viane*, Brakel (Triverius), 2014, 379 p.

Eind vorig jaar verscheen een nieuw boek over de Congregatie van de zusters van de H. Vincentius a Paulo, die in Deftinge (Lierde) gestart is. Voordien had de bekende redemptorist, Maurits De Meulemeester, in 1952 een eerste boek over de congregatie gepubliceerd. Intussen zijn er 62 jaar voorbij gegaan en is het historisch onderzoek grondig geëvolueerd. De auteur heeft dankbaar gebruik gemaakt van de inventaris die Kristien Suenens van het KADOC in 2006 had gerealiseerd. Wel heeft zowel zij als de auteur van het boek moeten vaststellen hoe gering dit archief is. Waardering voor hun eigen werk, was niet de eerste bekommernis van de zusters. Ondanks die beperking krijgt de lezer een geanimeerd inzicht in het leven en werk van de zusters.

Zoals veel dorpen in het begin van de 19de eeuw werd Deftinge geconfronteerd met grote armoede. Zowel het Armenbestuur als de pastoor willen er iets aan doen en stellen in 1826 voor om een werkhuis voor werkloze jongeren op te richten. Aanvankelijk is het gemeentebestuur dit initiatief gunstig gezind, maar de daarop volgende strenge winter verhindert de bouw van het werkhuis. Het is pas met de aankomst van pastoor Joannes Van Damme (1829), afkomstig van Erpe, dat de plannen een concrete vorm krijgen. In samenwerking met het Armenbestuur start hij in 1832 met een armenschool, waar elementair onderricht samen gaat met het aanleren van het spinnen van vlas. Kort nadien volgt een "borgerschool". De "hoofdonderwijzeres" is Louisa De Stercke uit Nederbrakel. De school zelf wordt in de pastorie ondergebracht. Intussen is ook het gemeentebestuur niet bij de pakken blijven zitten en start een jaar later met de stichting van een hospitaal (hospies). Vrij vlug krijgt L. De Stercke, samen met drie andere vrouwen, ook de leiding van dit hospitaal. In 1836 wordt hun regel door de Gentse bisschop goedgekeurd. Tijdelijk wordt de school in 1842 met een kantafdeling uitgebreid en krijgt Deftinge ook een zondagschool.

Ofschoon het bij de stichtende leden niet de bedoeling was om bijhuizen op te richten, komt de vraag tot nieuwe stichting vrij vlug. De vele intredes zijn hier niet vreemd aan. De eerste stichting situeert zich in Ninove. Uiteindelijk zullen er 34 bijhuizen komen zowel in Vlaanderen en Wallonië als in Congo. In het Land van Aalst waren dat: Ninove (1841 – 1876), Schorisse (1858 – 1968), Grotenberge (1875 – 1883), Welle (1886 – heden), Zegelsem (1892 – 2006), Overboelare (1895 – 1977), Landskouter (1903 – 1983) en Gontrode (1904 – 1990).

De stichting van de nieuwe congregatie bevestigt nogmaals hoe er in de regio van Zuid-Oost-Vlaanderen een zeer sterke dynamiek aanwezig was die resulteerde in het ontstaan van veel nieuwe congregaties: in Geraadsbergen met de paters Jozefieten en de zusters van Maria-Jozef, in Opbrakel de zusters van Sint-Franciscus, in Nederbrakel, de zusters van Cor Mariae en St.-Maria-Oudenhove met de congregatie van O.-L.-Vrouw van 7 Weeën.

Na een algemene historische situering behandelt de auteur de geschiedenis van het klooster via de biografie van de algemene oversten. Uiteraard krijgt de eerste overste, Moeder Maria Engelberta, veel aandacht. Bij elke overste zal hij eenzelfde structuur hanteren. Eerst een korte biografische schets, aangevuld met een foto van de geboorteakte (niet van de doopakte) en van een geschilderd portret of van een foto. Nadien komen de activiteiten aan bod van zowel het klooster in Deftinge als van de intussen opgerichte bijhuizen. Het geheel wordt rijk geïllustreerd met foto's van zowel archivalia als van personen of gebouwen. De bijdrage van de oversten wordt afgesloten met een korte notitie en foto van de geestelijke directeurs die in die periode actief waren. Vanaf 1999 wordt de algemeen overste overigens niet meer aangeduid als moeder, maar gewoon als zuster.

Na de geschiedenis van het klooster te Deftinge en de congregatie in het algemeen volgt de historiek van het klooster te Viane (Geraardsbergen), dat in 1831 gesticht werd en in de loop van de jaren vier bijhuizen had. De zusters hadden er dezelfde taken als die van Deftinge: onderwijs, zorg voor ouden van dagen en wezen. Om niet verklaarde redenen sluit de congregatie van Viane, dat toen 51 zusters telde, in 1955 aan bij die van Deftinge. In dat zelfde jaar komt er te Viane een nieuwe vorm van apostolaat bij: de zorg voor zwaar en ernstig mentaal gehandicapte kinderen. Het Medisch-Pedagogisch Instituut, kortweg het M.P.I genoemd, vestigt zich in de lokalen van de meisjeskostschool, dat naar Deftinge verhuist. Sindsdien en tot op heden wordt dat de voornaamste zorg van de zusters en de leken. In 2007 waren er 189 zorgverstrekkers.

Na dit historisch overzicht gaat de auteur dieper in op de ontwikkeling van het "hospies" te Deftinge, dat van 1833 tot 1954, een jaar vóór de fusie van de twee congregaties en de start van het M.P.I., actief is geweest.

In een derde deel overloopt hij de werking van de 37 bijhuizen, verspreid over gans Vlaanderen en deels ook in Wallonië en Congo.

Het geheel wordt afgesloten met een biografische nota van St.-Vincentius a Paulo, het kerstverhaal met de monstrans tijdens de 1ste W.O. en vooral de lijst van alle zusters uit beide congregaties. Tenslotte wordt het werk afgesloten met een overzicht van de bronnen.

Nu veel kloostergemeenschappen één voor één hun deuren sluiten, is het de verdienste van de auteur André Premereur om ondanks beperkt bronnenmateriaal toch een zinvol en stevig overzicht te geven van wat honderden kloosterzusters, verspreid over gans Vlaanderen en gedeeltelijk in Wallonië en Congo, gedurende meer dan 180 jaar hebben gerealiseerd. Dankbaar heeft hij ook kunnen gebruik maken van de vele gesprekken van oudere zusters.

De werking van het M.P.I. en wellicht ook van de instellingen, die in andere kloosters van de congregatie nog actief zijn, bewijzen dat de spiritualiteit van St.-Vincentius a Paulo ook voor leken een voedingsbodem kan zijn om een antwoord te geven op de noden van onze tijd.

Geert Van Bockstaele

GESCHIEDKUNDIGE
VERENIGING
HET LAND VAN AALST

LOSSE NUMMERS - OUDE JAARGANGEN - PUBLICATIES

Los nummer: € 5 • Volledige jaargang: € 18

H. VAN ISTERDAEL, e.a., Bibliografie van de Gemeenten van het Land van Aalst (1950-1983), 2 banden - 915 blz.: € 30

G. VANDE WINKEL, W. VERNAEVE, Systematisch register op de jaargangen 1 - 50 van het geschiedkundig tijdschrift Het Land van Aalst 1949 -1998, Aalst, 1999 - 158 blz.: € 6

Horenbaultkaart (1596) van het "Land van Aalst" - kleurendruk - 1988: € 25
Sanderuskaart van het "Land van Aalst" - kleurendruk - 1998: € 5

Vijf reproducties van Sanderusprenten - kleurendruk - 1998-2000
- Waterkasteel - Moorsel
- Kasteel - Zandbergen
- Abdij Ten Roosen - Aalst
- Miniemenklooster - Geraardsbergen
- Kasteel - Idegem

Per stuk: € 2,5
Volledige reeks in mapje: € 10

Stadsplattegronden van Aalst (1), Ninove (2) en Geraardsbergen (2) van Jacob van Deventer (1565) - kleurendruk - 2008.
Per kaartblad: € 12
Volledige reeks van 5 bladen: € 50

De prijzen zijn te verhogen met de verzendingskosten. Vooraleer te bestellen, neem eerst contact op met Marc Uyttersprot: uyttersprot.marc@skynet.be

De verzending gebeurt na storting van het verschuldigde bedrag op rekeningnummer BE33 3930 3032 7646 van Het Land van Aalst, Asserendries 118, 9300 Aalst

De Riemaecker
PRINTING

Nukerkeplein 9 9681 Nukerke T 055 21 14 04
info@ deriemaecker.be www.deriemaecker.be

Op de kaft is de penning van "Het Land van Aalst" (1617) weergegeven. Op de voorzijde staat het wapenschild van de twee steden Aalst en Geraardsbergen, op de achterzijde dat van de vijf baronieën Rode, Gavere, Zottegem, Boelare en Schorisse.

G. VANDE WINKEL
W. VERNAEVE
Bibliografie van de geschiedenis van het Land van Aalst 2014 177-232

F.-J. VERDOODT
De roelanders en de daensistische beweging: een sociaal-politieke opstand in Vlaanderen, buiten het socialisme om 233-244

SIGNALEMENT 243-244

Afgiftekantoor: 9340 Lede
Erkenning: P303215

Verantw. uitg.: Dirk Van de Perre
Hoogstraat 23, 9401 Ninove-Pollare